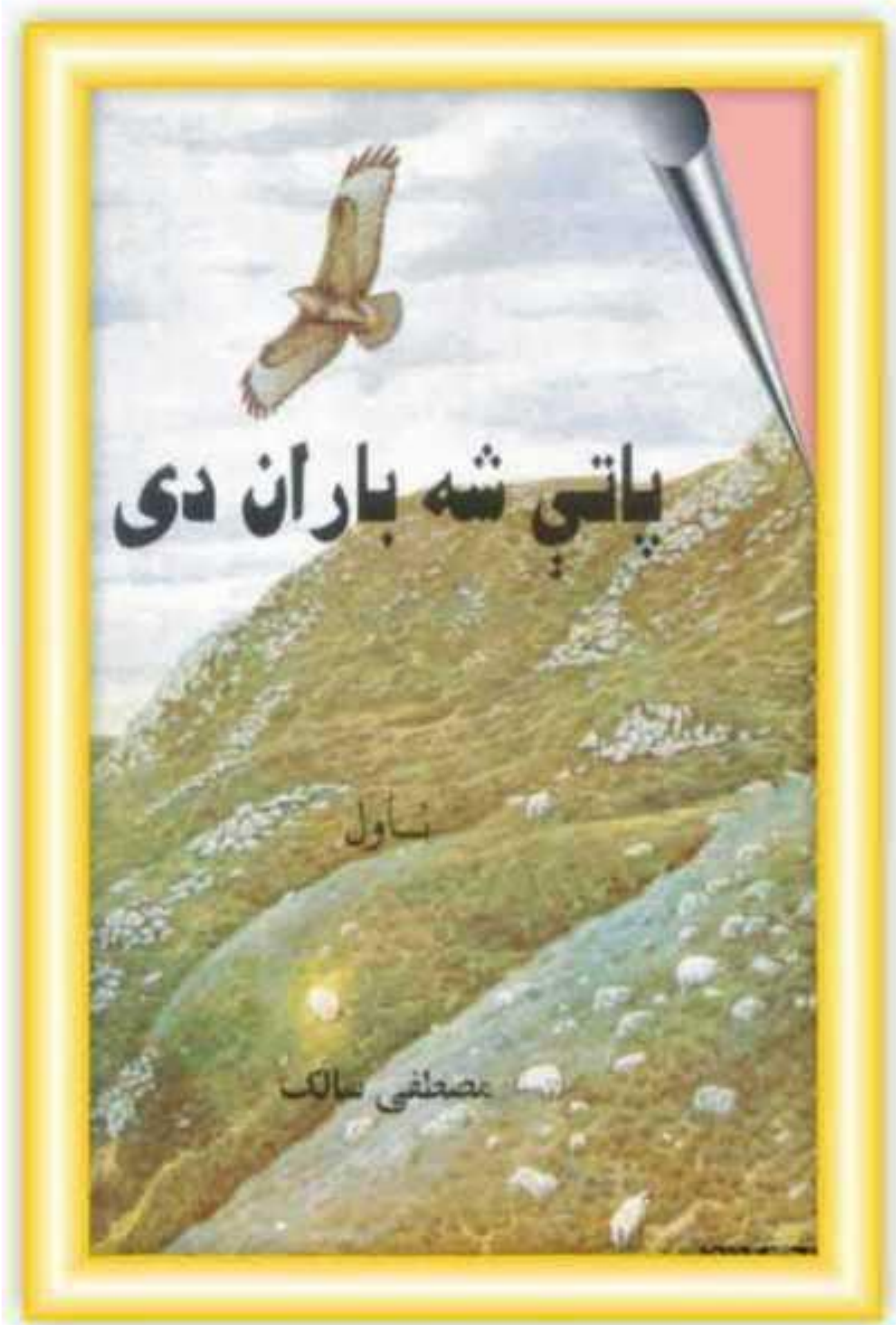

www.sikaraam.com

پاتې شه باران دی – ناول

ليکوال: مصطفی سالک

داسې ورځ به کمه راتله، چې زه دې ټولګي ته راشم او د هغې سندره دې وانه ورم. هغې به هره ورځ سندره ويله، په پيل کې خو به د هغې پر شونډو موزون کلمات زما لپاره يوه عامه سندره وه، خو د وخت په تېرېدو د هغې سندرې زما لپاره يو نوې خوند پيدا کړ. زما احساسات به يې داسې په لړزه راوستل لکه د غره وياله،چې به خپله نرمه او غلې سندره د خپلو غاړو نازک واښه په نڅا راولي.

زموږ ټولګی هم عجيبه و،بس چې د ښوونکي سترګې به پناه شوې، هر څه به بدل،بدل شو په يو کنج کې به يې داسې شور ما شور و لکه د مني په ماښام کې چې چينجڼې د ځنګله په ونو کې چنېدل د خپل ژوند يوازينې مقصد ګڼي،خو په بل کنج کې به د ځانګې غلې سندرې سړي ته د خېږيو په پاڼو کې د نرمې هوا له نڅا پيدا کېدونکي نغمه يادوله.

بیا به چې استاد راغی په صنف به د صحرانۍ شپې خاموشي خپره شوه او ټول

زده کوونکي به به خپلو خپلو چوکیو کېناستل نو زما ذهن به د ماضي په لور ګام

واخیست او پر هغو شپېبو به تم شو چې څانګه د لومړي ځل لپاره زموږ ټولګي ته

راغلې وه. زموږ ښوونځی پېښور ښار سره نزدې و،نور کړه وړه یې د افغان

مهاجرینو د عامو ښوونځیو و،بس دومره خبره وه چې نجونو او هلکانو به په ګډو

ټولګیو کې زده کړه کوله. د ښوونځي ښکلې او پخې ودانۍ ګنې خونې درلودې

خو زموږ د ټولګي کوټه خامه وه.

کله چې د زده کوونکو او ټولګیو شمېره ډېره شوه،اداري په عاجله توګه دا کوټه

جوړه کړه او زموږ په برخه ورسېده.

ښه مې یاد دي چې به هاغه ورځ ښوونکی تازه له کوټې وتی و، اسمان د شرکنده

باران په رګونو کې د برېښنا شوخې جلوې شیندلې او چې د تندر ګړز به شو نو

ځینې شوخې نجونې به په هیبتناک ډول یو بل ته غاړې وتې او څرګنده به یې کړه

چې ګنې تندر وویرولې. ځینو به په غوږونو کې ګوتې منډلې،زمرک ور غږ کړ

چې ځینې تاریخ پوهان په حقه پښتانه بني اسرائیل ګڼي هغوی به هم د تندر د

غورځېدو پر وخت د مرګ له ویرې په غوږونو کې هم ستاسو په څیر ګوتې

ورکولې. او چې باران زور واخیست نو د ټولګي چت څو ځایه په څڅېدو شو. بیا

نو شوخو نجونو ته خدای ورکړه. د ځانونو سره راوړي چترۍ يې په سرونو ونيولې او په ټولګي کې يې ښکته پورته کېدل پيل کړل.

په همدغه ګډوډۍ کې يو نا څاپه د ليسې سر معلم راننوته،چې تر شاه يې يوه لونده خيشته جينۍ هم ولاړه وه،حيا يې له رخسارونو په ورېدو وه او په خپل لامده څادر يې د خپل بدن د هغو برخو د پټولو هڅه کوله چې د جامو د لوند والي له کبله يې د ځوانۍ مرموز نمايش کاوه. سترګې يې ځلېدې او له زلفو يې د باران څاڅکي ورېدل کټ مټ هاغسې لکه د ستورو له شپې چې پرخه ووري.

جينۍ ښکلې او جذابه وه،ځکه خو ټولو هلکانو په ترږو سترګو ورکتل.

سر معلمې وويل دا جينۍ څانګه نوميږي،کره وړه او ځانګړتياوې يې د روايتي کلي والې پېغلې برېښي،خو زده کړه يې همدلته په پېښور کې کړې ده،پس له دې ګړۍ دا ستاسو ټولګي ملګرې شوه. پرې به پام کوئ،زړه به يې نه ماتوئ او په درسونو کې به ورسره مرسته کوئ. خدای دې وکړي،چې د ادارې دا هيلې پوره کړئ دا يې وويل او جينۍ يې پرېښوده.زما تر څنګه چوکۍ تشه وه راغله او کېناسته،دا چوکۍ د زرينې وه په هغه ورځ نه وه راغلې او چې صبا راغله پخه يې ورته پرېښوده. څانګه کېناسته په ټولګی کې بيا خبرې پيل شوې،خو څانګه چپ،چپ وه.

کله ، کله به يې د اړدو بڼو د پورته کولو جرات وکړ او په خپلو تورو بادامي سترګو به يې د ټولګي د لنډ تنګ چاپېريال جاج واخيسته.

هر څوک به چې ښوونځي ته نوي،نوي راغلل هفته نيمه به غلي و ، خو بيا به يې له شوخۍ نه زړو شاګردانو امان غوښت خو څانګه داسې ونه خته،د وخت په تېرېدو يې خپله خاموشي وساتله،بس سحر ،سحر به يې د ټولګي نجونو ته په تت اواز سندره ويله.

هلکانو به ډېر غوښتل چې له هغې سره خبرې وکړی خو هغې به لکه د هوښيارې سياستدانې خبره اوږدېدو ته نه پرېښوده بلکې لنډه به يې غوڅوله.

د هلکانو دا هڅې هم هېڅ بې هېڅه نه وې،څانګه له راښکونه ډکه وه،ښايست يې له حقيقته افسانو ته نږدې و،نريو شونډو سرخي يې تازه غوړېدلې غوټۍ ته پاتې کېده او چې موسکا به پرې خوره شوه تشبيه موندل يې ناشونی برېښېده،بنده ويل بس چې ورکتی مې،په څېره کې يې يو عرفاني راښکون و،صراحي غاړه،نرۍ ملا،هوارې هوارې نرۍ سپينې ګوتې بس د فطرت د تناسب او توازن غوره بېلګه وه نور به درته څه ووايم ، د حمزه بابا خبره ګوري چکۍ وه که له هرې ډډې به دې په نظر وڅکله خوږه وه او زلفې يې ! داسې تورې،اوږدې او درنې وې،چې څه به يې درته ووايم،زرينې به کله،کله په شوخۍ سره ويل (ظالمې دا غرونه

غرونه زلفې به دې اوږې ماتې کړي او نرې ملا ته خو دې لوی ګواښ دی،زه به
يې درسره ګرځوم دا به يې وويل: د ځانګې زلفې به يې پر خپلو اوږو خورې
ورې کړې او داسې په کړس،کړس به يې وخندل لکه ځوانه برېښنا چې د ګورو
وريځو لاندې غزونه وکړي. د ځانګې ځوکۍ که هر څو زما تر څنګ وه خو په
کومه ورځ به مو چې د جغرافيې ساعت درلود. کله،کله به يې زما پر لور سترګې
را اړولې، د هغې پاملرنه زما د خوښې سبب ګرځېده،خو يوه پرېشانونکي معما هم
وه. دا زما لپاره ستر سوال و ، چې ځانګه اخر ولې په هغه ورځ زما په لور
سترګې را اړوي، چې د جغرافيې مضمون لرو،خو هېڅ نه کېدل او دغه راز لکه
د تېره ازغي لا پسې زما پر ذهن خښېده،هڅه به مې کوله، چې د ځانګې د دې
عجيب حرکت په اړه فکر کول پرېږدم او ځان د استاد په تشريح کې ډوب کړم
کله به په دې هڅه کې پاتې راتلم او کله بريالی کېدم خو چې ښوونکی به نه
و،ځان به مې بل راز مشغولاوه،بر شونډو مې لکه راګ بې کليماتو زمزمه
خپروله،تشه زمزمه به نه وه کومه پښتو اولسي سندره به وه خو اواز مې خوړ نه
و له همدې کبله مې د کليماتو له ادا کولو ډډه کوله او ورو ، ورو مې لکه د رباب
تشه نغمه ويله.

شپې ورځې تېرېدې،د ژمې رخصتۍ راغلې ، زه چې له خپل سيلاني طبيعت نه

مجبور یم د زمرک سره سوات ته لاړم، سره له دې چې عام وګړي په اوړي کې سوات ته ځي ، خو موږ د واورو مینې په ژمي کې بوتلو،د فطرت په منظرو کې ورک شوم،خو بیا به مې هم کله ، کله د جغرافیې ساعت او د څانګې په ترخ کتل رایادېدل.

مرمرین وجود به یې لکه د یوې خیالي ښاپیرۍ په څېر د سیند په څپو کې غزونې کولې. کله کله به مې هلته هم زړه تنګ شو،ویل به مې چې وزرې وکړم او د سکون کومې ښکلې درې ته پرواز وکړم،خو دا ناشوني وه.

خو په یوه خبره کې مې بخت بېدار و او هغه دا چې زمرک راسره و هغه په ټولګي کې زما تر ټولو نږدې ملګری و ، ډېر ښه صفتونه یې لرل ، خو ذهانیت او شوخي یې زما ډېر خوښ وو. د هغه سره به مې خبرې اترې کولې،خو کله کله به ترې ګوښه شوم یوازې به مې د سیند سندره اورېده او د موجونو ښاماران مې په وړو کاڼو وېشتل،خو هغه هم پوه شوې و،چې څه خبره خو شته.

زما نه څو ګامه ور ایسته هغه هم د سیند په غاړه ناست و او د راډیو نه یې پښتو سندرې اورېدې،زما ذهن به هم کله نا کله د سندرې په لور اوړېده،په دې کې یو ناڅاپه د راډیو غږ بند شو. د زمرک غږ مې واورېد ، چې وې ویل هیلو ! هیلو ! چې ور ومې کتل خپله راډیو یې لکه ګرځنده (موبایل) ټلیفون غوږ ته نیولې وه او

ویل یې، هیلو ! غزنه غزنه وه دا ته په کومه دنیا کې ورک یې مړه سوات ته راشه،ستا خو نغمې خوښیدې سیند نغمه وایی د خوښۍ نغمه ډېره خوږه نغمه.

ما چې د هغه دا پیغام واورېد لمن مې څند وهله او خواته یې ورغلم ،ورته مې وویل ته وایي چې سیند د خوښۍ نغمه وایي،که زه خفه یم نو بیا د غم او ښادۍ د دې ګډون پایله به څه وي ؟

ځواب یې راکړ،چې ته خفه یې د سیند دا نغمه به دې له زړه نه د خفګان ټول ګردونه لرې کړي او خوشاله به شې.

زمرکه ته چې څه وایي له یوې زاویې نه ښه وایې،خو زه فی الحال دا نه غواړم چې فطرت ته تسلیم شم،زه به هله له فطرت خوند واخلم چې د خپلې جذبې او تخیل په خم کې یې رنګ کړم هغه موسکی شو او راته یې وویل،تېره اوونۍ دې د فلسفې کتاب څه واخیست چې اوس په غمونو کې ښکلا لټوې،سمه ده چې ته فطرت په خپل رنګ کې رنګوې،زه به په غوږونو کې ګوتې ورکړم ته د غره ښنترو ته اواز ورکړه چې ټول سریندې شي اوره بیا د ویر او غم سندرې.

زمرکه فطرت تر موږ ډېر پهلوان دی صرف په خیال کې مو پرې وس بر دی. د حقیقت په دنیا کې زموږ نه ، بلکې د خپلو ثابتو قوانینو منونکی دی.

ښه که ته خپله دنیا په خیال او تصور کې جوړوې،نو بیا خو ما تېری وکړ،چې

ستا د خیالونو دنیا مې ړنګه کړه.

زمرکه له دې فلسفو به تېر شو،غور به وکړو،چې اوس کول څه په کار دي.

په موسکا يې راته وویل : سمه خبره دې وکړه له دې ځایه پښې ویستل په کار دي زما هم خوښ نه شو،منحوس غوندې ځای دی ما او تا په کې ډزې وکړې خو څه خېر بلا وه او برکت يې نه و هوایي ډزې وې.زمرک خبرې کولې چې ناڅاپه يې له خولې ووتل،وزرې خو نه لرو چې والوزو او د ټولو هسکو غرونو ننداره وکړو،خو پښې لرو چې والوزو او د ټولو هسکو غرونو ننداره وکړو،خو پښې لرو څه چې د غره سر ته وخېژو دا سیند به له هسکه څه خامخا یو داسې سپین ښامار ښکاری،چې له ډېره جنونه به يې خوله ځګونه کوي.

خو زه وایم چې د ښامار پر ځای د چندنو نغمې واورو،غوږ شه د پورې غاړې نه د رباب اواز راځی،مطرب خپل فریاد ته ځومره ښکلې د نغمې جامې اغوستي،څه چې نن له دې قلندرانه بنډار نه فیض واخلو.

ښه چې راتلو نو له حجرې مې رباب راخسته منع دې کړم او اوس دې د نغمو ځنځیرونه زړه راکاږي.

د ټوکې به انداز مې ورته ووېل ته مې ځکه د رباب له راوړلو ایسار کړې،چې دروند نه شې،زه خبر اوم،چې په سوات کې ربابونه ډېر دي،. ساړه مو کنګل

کوي،ځه چې ورځو زمرک راته وویل که ورځو هم خو څه حل به يې راوباسو.

زمرکه د رحمان بابا ديوان خو راسره نه شته چې په پال پرېکړه وکړو،نوره ستا

خوښه د ګوتو ښکيل راسره کوې او که شير و خط ولو.

ځواب يې راکړ نه اشنا يو کاڼی راواخله او د هغه کمره بيخ کې د ولاړو اوبو منځ

ته يې وله که څپې يې تر کمره ورسېدې ستا او کنه زما خبره به منې.

ما هم کاڼی راواخيست او اوبو ته مې وويشت ښه وه څپو يې کمره ته خوله

ورکړه.

زمرک نه بل جواز درلود او نه ځواب.

راسره روان شو،خو بيا هم د خپل شوخ فطرت نه مجبور و ويل يې چل دې

وکړ،خو څه خير دی،ما درته د کاڼي وويل تا د نر زوی هم داسې درغنه

راواخسته چې په عمر به دې نه وه جګه کړې،هسې نه نوم يې درته ويستی وي.

په خندا مې ورته وويل نه زه بيخي روغ رمټ يم،چابک د رباب محفل ته

درځه،په دې خبره ما او هغه دواړه په خندا شو او د رباب بنډار ته ورغلو.

بندار ښکلی ؤ کليوال سيلاني و يو لويه کېږدۍ يې لګولې وه د رباب او منګي غږ په غرونو کې داسې انعکاس کاوه، لکه ټول فطرت چې سندره وايي د کېږدۍ په منځ کې اور بل ؤ او ځنورو زلمو ترې د اتڼ ځنځير تاو کړی ؤ، حيران خو هغه وخت شوم چې: زمرک رباب په غېږ کې ونيو او يو ځل بيا له سره يې د سوات غرونه له نغمې وپنځول.

بندار پای ته ورسېد د هوټل پر لور رهي شو، زمرک ته مې و ويل: اشنا هره ورځ به دې رباب، رباب کاوه نن مې ومنله چې په زړه کې دې جوش او په ګوتو کې دې کوډې دي، زړه خو مې غواړي چېې پس له ننه دې ادم خان وبولم.

-نه، نه اشنا ډېر پام به کوې زه د وخت له درخانيو وېرېږم بلکې سخت وېرېږم همدا خپل نوم زمرک مې په سر سترګو قبول او منظور دی.

-ښه ماته به رباب را زده کړې؟

-هو خو هله چې درخانۍ پيدا کړې"

-بس داسې وګڼه، چې در مې موندلې او خانۍ ته لا ورځې پاتې دي.

-مطلب دا چې د رباب تنه دې موندلې، خو تارونه ورخېژول يې پاتې دي، خو

ګوره کله چې ما د خيال جان استاد نه رباب زده کول پيل کړي و ګوره مې ورته

اېښې وه په داسې حال کې چې درخانۍ مې هم نه درلوده، ته خو يې درخانۍ لپاره

زده کوې په ګوره کار نه کيږي د شاتو بوتل به راته راوړې.

-بنده ته منظور ده.

-ښه اوس دا راته و وايه: چې د رخانۍ بي بي ده چېرته؟

-دا به درته وايم، خو هله چې رباب را زده کړې.

زمرک موسکی شو ويل څه دا د انتظار غر به هم پر اوږو واخلم، پوره استاذ يې

مجبور يم چې اوس زر تر زره درته رباب در زده کړم.

-دا کار خو در په غاړه دی، خو څه چې اوس هوټل ته ځو.

د هوټل کوټې ته چې ورننوتو زمرک په خپل کټ کې وغزېده او ما تلويزون

روښانه کړ ايله مې ورسره پام اوختی و چې زمرک په کټ کې اړخ بدل کړ او

راغږ يې کړ:

غزنه وه غزنه ځواب مې ورکړ هن! بيا دې څه په زړه راوګرځېدل؟

-هسې ما ويل چې خوشال بابا پېژنې او کنه؟

-هو څه نا څه خو يې پېژنم، خو دلته د خان موصوف يادولو ته څه اړتيا وه؟

-اړتیا دا ده چي دا مهال زه او ته دواړه په سوات کې یو او خان بابا د دې سیمې

په اړه د سوات نامې په نامه منظوم کتاب لیکلی دی، یو دوه بیته یې راته یاد دي:

تر کابل نه یې هوا د وړي ښه ده

د کابل هوا ترخه د ده خوږه ده

په هوا کې د کشمیر په آب و رنګ دی

حیف دا چي کشمیر ارت دی سوات تنګ دی

زړګیه! زه چې لومړی ځل سوات ته راتلم د پښتو له ښوونکي مې سوات نامه

اخستې وه او د هغه وخت له سواته مې ځان خبر کړی ؤ، پاتې شوه دا خبره چي

خوشال بابا د سوات او کشمیر تر منځ ورته والی لیده، نو ما خو کشمیر نه دی

لیدلی، خو چې خوشال بابا وایي خامخا به همداسي وي.

-ته یې منه، خو زه د خوشال بابا په جغرافیه پوهنه شک لرم، نه منم چې د سوات

هوا دې تر کابله خوږه وي.

ګوره ګیله من کیږه مه، څلور موسمه دي خوشال بابا وایي چې په وړي کې د

سوات هوا د کابل له هوا خوږه وي، مانا دا چي په نورو موسمونو کې د کابل هوا

په شاتو لړلې وي په دې خبرو زه او زمرک دواړه په خندا شو او بیا مو سره

پرېکړه وکړه چې د جغرافیه پوهنې په اړوند په همدې خبرو خبري پای ته ورسو او د خوب جزیرې ته د تللو هڅه وکړو.

خو داسې نه شوه کېدی، د جغرافیې په اړه دومره ډېرو خبرو، ټولګی، د جغرافیې ساعت، ځانګه او د هغې په ترخ کاته رایاد کړي ؤ، زمرک ویده شو خو زما به د ځو، ځو شېبو لپاره ایله سترګې ورتلې.

سحر شو او غرنیو مرغانو په خپلو نغمو سره د لمر د لومړیو وړانګو هر کلی وکړ، موږ چای وڅکلې د هوټل د پیسو بیل مو ورکړ، بکسونه مو اوږو ته کړل او د پېښور د موټرو اډې ته روان شو. پر لاره مو د شنو غرونو، سیند، مرغانو، ځناورو سیلانیانو او غرنینو وګړیو ننداره کوله، د واورین سوات د غرونو څوکې داسې برېښېدې لکه چې پېغلو ځانونه د سپینو زرو په پرېمانه ګاڼو پسوللي وي. یو ځای موټر ودرېده ماشومانو رامنډې کړې د دنداسې ګېډۍ یې پلورلې زمرک راته و ویل: "عجیبه ده خلک دلته د مزو لپاره راځي، خو خپل اوسېدونکي یې په بده ورځ دي تر دې چې واړه ماشومان یې په دې ګنګل، ګنګل واورین چاپېریال کې د موټرو پسې د دنداسې ګېډۍ ځغلوي، آخر ولې"؟

ورته مې و ویل ستا د ولې ځواب ښایي د ماضي د حافظې په کوم ګوډ کې خوندي وي.

خو زما په خيال دلته غرونه دي، د كر وړ مځكې لږې دي، له ښاره لرى دى، چي سړى سحر مزدورئ پسې وځي ماښام راشي، غر د حكومت تر ولكې لاندې دى، خو كه خلكو ته وسپارل شي زر به سپيره شي.

زمرک پوښتنه وکړه حکومت هيڅ نه شي کولای؟

-ولي نه خو كه دلته كارخانې راشي، ښار راشي فطري او ځنګلي ښكلا له منځه ځي، د سيلانيانو د زړه راښکون لپاره دا خلک همداسې وروسته پاتې ساتل شوي.

دا خلک داسې مثال لري لکه چي په واورو کې وچ کړل شوي وي او د نړۍ د خلكو لپاره ترې موزيم جوړ شوى وي.

بله بېلګه يې نورستان او له غرونو بله غاړه د چترال کافرستان دی، امير عبدالرحمٰن خان د خپلې واکمنۍ په کلونو کې نورستاني مسلمانان کړل خو بل پلو کافرستان په زړه بنه له خپلو کفري دودونو سره د نړۍ د ننداري لپاره موجود دی.

زمرک پوښتنه وکړه دا ښه کار دی او که بد؟

ما ورته و ويل د کافرستان ساتل د يو مغربي لرغون پېژندونکي په اند ښه کار دی، خو مسلمان مبلغ به يې خامخا غندنه کوي.

زمرک وخندل ته هم عجب استدلال کوې، غوڅه خبره نه کوې چې دا څېز ښه

دی او که بد.

-رښتیا هم همداسي ښکاري د اشیاو ارزښت نسبي دی، یو څیز له یوې زاویې ښه او له بلې بد کېدی شي.

له دې خبرو وروسته خاموش شو، نه پوهېږم چي زمرک د خیال په کومه جزیره کې ؤ، خو زما د ذهن محور څانګه وه، تادي مې وه چي کله به بیا د څانګې سترګې ګورم.

پېښور ته راورسېدو خپل سامان راسره و او څه ناڅه غرني سوغاتونه مو هم اخیستي ؤ، بار درونډ برېښېده، ګاډۍ مو ونیوله د زمرک دوی کور پر لار ؤ، اول هغه کوز شو او بیا څو شېبې وروسته زه خپل کاله ته ورسېدم. رخصتۍ دوه ورځې پاتې وې هغه هم په انتظار، انتظار تېرې شوې او لیسې ته لاړم.

بیا د استاد له راتلو ترمخه په ټولګي کې شر او شور ؤ خو ماله وروستي کتاره غلې او خوږه سندره اورېده، کټ مټ هاغسې وه لکه د ګلورینې څانګې په نرمو لوړو ژورو کې چې د سحر د باد له مستانه رقصه پیدا کیږي.

سندره په ختمېدو وه، زرینه راننوته څانګه یې ښکل کړه د څو اونیو تېرې وه د شونډو بې واکه خرپ یې د ټولګي په شور کې داسې وبرېښېد لکه تنکۍ څانګه

چې د مرغانو د سیل تاب رانه وړي، ماته شي او سندریز غږ یې په شنه ځنګله

کې تر لرې، لرې خپور شي.

زرینه او څانګه ملګرې وې او بیا دواړه نجونې وې خو بیا هم دې ښکلولو زما په

زړه کې د رقابت سپرغۍ وشیندلې. نه پوهېدم، چې څه وکړم د تختې خواته لاړم

تباشیر مې راواخیست او د غره یو انځور مې وکښه. زه انځور ګر نه وم خو د

فطرت سره د مینې له کبله مې د غره د انځور د کښلو لپاره غېر منظم خو پوره

ریاضت کړی و. انځور پوره شو او ترې لاندې مې ولکیل "فطرت له جمال او

جلاله ډک د خدای (ج) هغه کتاب دی چې د نړۍ د هر نالوستي انسان سترګې یې

هم لوستی شي."

دا جمله مې لیکلې وه یو ځل بیا مې لوسته چې د جغرافیې ښوونکې راننوته،

غوښتل مې چې تخته بېرته پاکه کړم، خو چې د ښوونکې سترګې مې په کې خښې

ولیدې جرات مې ونه کړ نېغ لاړم او په خپله چوکۍ کېناستم. ښوونکې ته انځور

او ترې لاندې لیکل شوې جملې خوند ورکړ ستاینه یې وکړه، د غرونو په اړه یې

ښایسته اوږده شېبه خبرې وکړې. دا بېله خبره ده چې د غرونو د ښکلاییز ارزښت

پر ځای یې د هغوی په جغرافیوي او ټولنیز ارزښت ډېر ټینګار وکړ ویل یې

غرونه د زلزلو مخه نیسي، کانونه لري، څړ ځایونه لري، ځنګلونه لري او

ځنګلونه بیا د میوې باغونه، د ځناورو کورونه، د مرغانو ځالې او نور ډېر څه لري، د باران اوربښت ته لاره برابروي او د نېزونو مخه نیسي، خو په ټولو کې یې وروستۍ جملې خوند راکړ، چې ویې ویل: "غرونه او ځنګلونه د مځکې ګاڼه ده."

ما د ښوونکې د وینا پر مهال د هغې خبرې اورېدې خو کله به مې ځانګه هم د سترګو له کونجونو څارله ځنې وخت به یې سترګو لکه د غرنیو عقابونو زما په لور ځغلند پرواز کاوه.

د جغرافیې ساعت پای ته ورسېد او استاده ووته، ځانګې ماته رامخ کړ او په لومړي ځل یې راسره داسي خبري پیل کړې چې نېغ په نېغه یې د درس سره تړاو نه درلود.

" -غزنه غرونه دې ډېر خوښ دي؟ ."

-هو غرونه سیندونه بلکې ټول فطرت مې خوښ دی که غلطي نه کوم نو تاسو د تختې له انځوره دا پر ځای اټکل وکړ ځانګه په خندا شوه ویل یې "تاسو تېروتئ زه له پخوا نه پوهېدم چې په غرونو مین یې اریانونکې ده ما خو له تا سره هیڅکله پر دې اړه خبري نه وې کړې."

د دې پر ځای چې ځانګه ځواب راکړي نوراني سترګې یې چې نرۍ شرابي

موسکا په کې خپره وه زما سترګو سره وجنګولې لاس یې زما کتابونو ته ورتېر کړ او په موسکا یې راته و ویل:

”ستاسو په اجازه.“

زما د جغرافیې کتاب یې راپورته کړ په غور یې وځیره او راته یې و ویل: ”له کومې ورځې راهیسې چې ما ستا په کتاب دا عکس لیدلی نو زړه ته مې پرېوتې چي غرنۍ سیمې دې خوښې دي او نننۍ انځور ګرۍ خو دې زما یقین د پخلي تر کوره ورساوه.“

زړه مې ولوېد د ځان سره مې و ویل: اخر د معما حل دا راووت تا ماته نه بلکې انځور ته کتل ما د سوچ په دریاب کې غوپې وهلې چې ځانګې وپوښتلم” د خیال مرغه دې له کومې شنې څوکې نه طوافونه پیل کړل، دا راته و وایه چې دا ښکلی عکس د کومې سیمې دی“.؟

نه داسي هم نه ده د غروو په شنو څوکو سربېره زما د خیال او زړه مرغانو د یو انسان نه هم طوافونه شروع کړي. په دې خبره هغه له حیا نه لکه منه سره شوه زه هم د خپلي خبرې د اغېزې لاندې راغلم او د خبرو سر او تال مې مات شو. څو شېبې زموږ دواړو سرونه ښکته و. داسي حالت و لکه چې ورته مې سپینه خبره کړې وي. چې ځانګې درسره مینه لرم، خو بیا مې خپل شیندلي حواس

راټول کړل او ورته مې و ویل: دا عکس چې زما پر کتاب لګېدلی دا زموږ د خپل هیواد یوه ښکلې سیمه ده، دا بدخشان دی.

ما د افغانستان ډېرې غرنۍ سیمې لیدلې دي خو د بدخشان د فطري ښکلا په اړه مې یوازې کیسې اورېدلي او یو څو انځورونه مې لیدلي، نور نو داسې وګڼه چې "شهزاده په نالیدلي مخ مین دی."

څانګې زه د بدخشان غرونه ډېر وخت په خوبونو کې وینم خوله بده مرغه چې خپل منځي اختلافاتو زما لپاره هلته ورتلل د ښاپیریو له کوه قافه هم ستونزمن کړي دي، بویه چې دا هیله به مې کله پوره کېږي. خبره تر همدې ځایه رارسېدلې وه، چې د دري استاد راننوت څانګې په موسکا راته و ویل: (یار زنده صحبت باقي) اوس به د حافظ ژبې ته غوږ شو.

پس له دې ورځې به اکثره وخت ما د کتاب پر ځای د رباب په تارونو او د نغمو په مریو د څانګې یادونه لمانځل.

ډېر ځل مې د زمرک دوی په حجره کې له ماښامه تر سهاره د رباب سره

شوګېري کړې دي خو ښوونځي ته به هم په خوښۍ سره تلم ځکه چې څانګه به راسره غږېده او له يوې ورځې نه بلې ته نوره هم په زړه راننوته.

په هر بنډار کې مې په زړه ورېده هر چا سره مې ناسته تر جسمه تړلې وه پر روح مې د څانګې د ښايست سيورى خپور ؤ.

رباب مې د زړه لويه تکيه وه، نغمو به مې ټول وجود سپک کړ، عجب کيفيت ؤ. داسې به برېښېده لکه چې د نغمې سېلۍ مې د مادي وجود ټول ګرد او غبار وړى وي. ټول روح يم ټول سرور، سرور يم، لکه د آسمان د برجونو نوراني کوتره په غېږې مريي وزرونو الوزم او د ابدي سمندر پر سر د ښايست د ورکې جزيرې پر لور پرواز کوم.

کله، کله به مې احساس کاوه چې پېښور کې نه يم د يوه شنه او څپاند سمندر غاړه ده، باغي موجونه راځي د څانګې پښو ته تندى رسوي او بېرته ګرځي زه يې د سترګو خاموش طوفان ته له ربابه ژبه په پور اخلم او د سمندر د لافاني سندرې برخه يې ګرځوم هغه چې کاينات يې له ازله تر ابده اوري خو مړيږي پرې نه. د رباب نغمو به زما په وجود کې نه ايره کېدونکى انګار شينده او په غرونو غرونو اتش فشان به اوړېده، بېخي هغسې لکه وحشي سيلۍ چې پر يوه بوټي لګېدلى اور پر ټول ځنګل خپور کړي هغه چې لامده نښتر او وچې څېړۍ يو شان خپلې

غېږې ته راکاږي، لمبه يې آسمان ته خوله ورکوي او له جلاله ډکه سندره وايي.

يوه ورځ چې ښوونځي ته لاړم او د څانګې سترګې مې لکه د بزکشۍ آسونه په مستۍ کې ولیدې، نو پوه شوم چې د صبر واګې مې له واکه په وتو دي. ټوله ورځ نشه، نشه وم روايتي لاره مې غوره وبلله او نيت مې وکړ چې ليک ورته وليکم خو ويره هم راسره وه، ما ويل هسې نه چې وړاندې تر لوستو مې ليک ونه څيري، خفه نه شي.

که خفه شوه په هر قيمت به يې پخلا کړم خو که ليک مې د "ايمرجنسي" تر سر ليک لاندې راغی ښه به ونه شي، بلکې وبه شرمېږم د "ايمرجنسي" اصطلاح زموږ په ټولګي کې څانګړې مانا لرله او هر څوک پرې پوهېده. دې وېرونکو اټکلونو هم له خپله هوډه وانه ړولم قلم کاغذ مې راواخيستل او د خط په ليکلو مې داسې پيل وکړ.

زما د وجود پر کايناتو د نغمو خورې ورې څانګې!

د ښايست سر او تال دې مات مه شه

سپين سترګی مې ګڼې او که مطلبي، بې وقوف درته ښکارم او که لېونی ستا خوښه ده، خو زه مجبور يم بلکې بيخي مجبور يم، ستا دې په خپلو نوراني سترګو

قسم وي، ستا دې په خپلو ورېښمينو سندرو قسم وي زما الفاظ يو ځل ولوله، ايله يو ځل، وايي چې روحونه لکه د وجود سر او تال جوړه پېدا کيږي. يو د بل مينه او تکميل وي، خو فلک غمازي کوي. يو يې په يوه زمانه کې دنيا ته راشي او بل په بله کې، ليده کاته يې ونه شي، زندګي يې زندان شي او يوه ورځ يې د ژوند سقراط د اجل شراب وسکي، بيا نو تر محشره په لحد کې د زړه داغ د انتظار څراغ وګرځوي بيا به څه کيږي (والله علم.(

کله، کله په يوه زمانه کې راشي، خو يو يې د مشرق شي او بل د مغرب، دا ټپه يې انځور ددی:

چې د ديدن نصيب يې نه وي

په يو کوڅه کې سره وړاندې وروسته شينه

خو کله بيا زما نه زرينه پېرزوينه وکړي او دواړه روحونه د يو چم ګاونډ وګړي کړي. ادم او درخو له همدوی نه و.

ته زما له وجوده جدا شوې ځانګه يې، خدای ته وګوره نيمګړی مې مه پرېږده، تکميل راوبخښه، تر ځوابه مې د انتظار چاړه پر زړه خښه وګڼه.

غزن-

سبا چي ښوونځي ته لاړم، ليک لا زما په جيب کې و، خو پوهېدم چي ساعت په ساعت خپل حواس بيلم کېدی شي حالت مې هغه مجرم ته ورته و چي د پوليسو مرکز ته يې بم وړی وي تفريح ښه موقعه په لاس راغله، اخوا دېخوا مې وکتل دوه درې کسه په ټولګي کې پاتې وو خو خپل نوټونه يې رسول، څانګه او نور زده کوونکي دباندي وتي وو.

ليک خو مې د څانګې د الجبر په کتابچه کې کېښود، خو ماته مځکې ځای نه راکاوه، ايسارېدل راته لويه نفسياتي ستونزه ښکارېده په لنډو ټکو مې د رخصتۍ يوه رقعه وليکله سره د دې چې ټول ښوونکي په اداره کې راغونډ و او دا پوښتنه يې ذهن ته راتله چې زه ولې رخصت اخلم؟ خو رقعه مې له مدير صاحب نه را امضاء کړه، هېچا ته مې ورنه کړه. د حاضرۍ په کتاب کې مې کېښوده او د ليسې دروازې ته مې مخه کړه بيا نو هغه د درويش دراني خبره:

زه په داسې تلوار و وتم جانانه

لکه خلاص چې څوک بندي شي له زندانه

د اطمنان ساه مې واخيسته او دکور په لور روان شوم په کور کې هم مضطرب وم، ځان ته مې مشغولا کته له ځان سره مې فکر وکړ فلسفه جړه تنسته او لاينحله

معما ده کېدی شي چې د څو شېبو لپاره مې په خپله دنیا کې ورک کړي، خو خوند یې رانه کړ، توري ګونګ شوي و، بې مانا تورې کربښې د کاغذ پر سینه غزېدلې وې هېڅ یې نه ویل تلویزون مې روښانه کړ هغه هم د موهومو عکسونو او ګډو وډو آوازونو امتزاج و، رانه هیر دي چې تلویزون مې بند کړ او که روښانه پاتې شو. له کوره و وتلم او د زمرک دوی حجرې ته لاړم، رباب مې له مېخه راکوز کړ، خو ګوتې مې رېږدېدې هیڅ یوې نغمې سر نه نیو، بیرته کور ته راغلم، له پرېشانۍ ډکه شپه راخوره شوه کله وېښ کله وده، خو سحر شو لمونځ مې وکړ، نیمه پیاله چای مي وڅښنه، له ځانه سره مې کرل رېبل چې لاړ شم او کنه، څه به راته وایي؟ لیک خو یې حتماً لوستی دی، ځکه چې نن بیا الجبر لرو او پرون معلم کورنی کار هم راکړی و، چې لوستی یې وي څه به یې ویلې وي هسې نه ترپایه یې لوستی نه وي، ټوټه، ټوټه یې نه وي کړی. وه خدایه "ایمرجنسي" نه شي، زړه نا زړه وم، خو توکل مې وکړ ښوونځي ته لاړم او ټولګي ته ننوتم سلام مي واچوه خو د شیندلو حواسو له کبله پوه نه شوم چې چا راته وعلیکم السلام و ویل، ښانګه راغلې وه، چې ور ومې کتل په څېره کې یې حیا او حېرت خاموشه ښکلا پنځولې وه. نوراني سترګې یې ښکته وې، د اوربل وېښتان یې بار، بار له تندي راښوېدل او هغې په ارام سره په خپل لاس پورته کول.

پوه شوم چي لیک یې لوستی، خو د ځواب اندازه یې راته نه لګېده، مالا په تصور کې د اټکلولو غوټې پرانستې چې پېکۍ د تختې له مخه چغې کړې. (ایمرجنسي، ایمرجنسي، ایمرجنسي) دي سره په ټولګي کې داسې خاموشي خپره شوه چې د استاد په ټینګار هم نه راتله، دا لومړۍ ورځ نه وه د "ایمرجنسي" غږ به تل له ځانه سره داسې خاموشي راوسته.

پېکۍ و ویل: حسب معمول بیا "ایمرجنسسي" کېس دی یو چاته محبت نامه لیکل شوې ده چي ستاسو پاملرنه ورته را اړول غواړم.

زړه مې درز وکړ له ځانه سره مې و ویل: هماغه څه وشو چې ترې مې ډار درلود تر دولسمه راورسېدم په ایمرجنسي کېس کې نه وم راغلی خو نن ګیر شوم او پوخ ګیر شوم.

لیک د پېکۍ په لاس ؤ، خو د شاګردانو د تلوسې لپاره یې خبره اوږدوله او نه یې لوسته پوښتنې یې کولې، چي دا لیک به چا لیکلی وي او چاته؟ که څوک سم ځواب و وایي: یو خود کار قلم انعام لري، چا شوخي جینۍ آواز ورکړ، زرینې به ځانګې ته لیکلی وي. ځانګه لکه د تصویر ځانګه غلې وه، خو زرینې له وروستنې کتاره و ویل:

هغه تېر شول چې مې مينه په غلا، غلا کړه

اوس په درست جهان رسوا ده په غلا نه ده

زموږ خبره خو ايمرجنسي نه ده هر څوک پوهېږي چې څانګه زما ملګرې ده، زمرګ ورته و ويل په ارام کېنه دا لندن نه دی چې له جينۍ سره دې د جينۍ مينه جواز پيدا کړي.

-محترمه ستا له قانوني معلوماتو يوه اروپا مننه، زموږ مينه داسې پرنګۍ هم نه ده چې ته يې انګيرې.

د مشرق تقدس خو هم موږ نجونو ساتلی، ګنې ستاسو زړونه خو به د اروپا په عياشۍ هم ساړه نه شي.

زمرک په دې څواب پرېشان غوندې شو له زرينې يې بخښنه وغوښته او ورته يې و ويل چې: زما مقصد يوازې او يوازې ټوکه وه، که زه پوهېدی چې ته به پرې خفه کيږې يوه کليمه به مې هم نه وه ويلې، دې خبرو نور هم پرېشانه کړم څکه چې زرينه د څانګې ملګرې وه، بله دا چې د هلکانو کردار ته ګوته نيول شوې وه په ټولګي کي لا اټکلونه روان و چې پېکۍ و ويل (Be Quite) غلي شئ، هوايي ډزې مه کوئ، د بې ګناه خلکو پر سرونو پرېوزي، دا محبت نامه د يوولسم ټولګي يو ماډرن مجنون ماته ليکلې ده، نو څکه يې لوستل هم مناسب نه ګڼم.

دې خبرې سره مې زړه ښه شو، خو بیا هم پوره آرام نه و، شاګردانو پېکۍ ته چغې کړې نه، نه، نه منو اوس به یې خامخا لولې.

پېکۍ هم شرمېده او هم خندېده.

ویل یې مجنون صاحب په یو پاکټ کې د مادهوري او شاه رخ خان پوسټ کارډ او یو لیک لري د هلک په نوم به حاضر ساعت کانی کېږدو خو لیک یې واورئ:

"مای ډارلنګ پېکۍ (I love you) ته زما ډېره خوښه یې، ځکه چې ستا سترګې د کاجل او شونډې د مادهوري دي، که انکار دې وکړ نو د خیبر هسپتال مخې ته چې کوم د اوسپنې هوایي پل دی له هغې نه به هغه مهال سړک ته راټوپ کړم چې د ښوونځي د نجونو موټر تېرېږي پرېږده چې چخپیت مې کړي او که له رخصتۍ نه وروسته د ښوونځي مخې ته د شیرو کاکا له دوکانه د فانتا بوتل واخلې او ویې سکې په لیدو به دې زه وګڼم چې ته له ما سره محبت کوې."

زرینې له شوخۍ نه په ډکه لهجه ورغبږ کړ د فانتا پیسې یې رالېږلي که نه؟ پېکۍ وخندل او د ټوکې په انداز یې و ویل که پېسې یې رالېږلې وای ولې به یې کیس ایمرجنسي کېده.

خبرې تر همدې ځایه رارسېدلې وې چې ښوونکی راننوت، پېکۍ ترې بخښنه وغوښته او خپلې چوکۍ ته لاړه، ښوونکي هېڅ هم ونه ویل ځکه چې ټول

ښوونکي زموږ له شوخۍ نه خبر و، ډېر ځل داسې شوي چې ښوونکی به راغی موږ به چوکۍ یوې ډ ډې ته کړې وې او په ټولګي کې به مو اټن کاوه.

ساعت ختم شو ښوونکی و وت او پېکۍ یو ځل بیا د تختې مخې ته ودرېده، لیک او پوستې کارډ یې په لاس کې وو. موږ هیله درلوده چې په لیک کې به څه خبري پاتې وي، اوس به هغه ولولي، خو پېکۍ و ویل چې: بل څه په کې نشته ټیپر ته ورته یو زړه یې رسم کړی، دومره ډېر غشي په کې ښخ دي لکه پوځیانو چې پرې "چاند ماري" کړې وي.

پېکۍ دا و ویل: لیک او پوستې کارډ یې ټوټه، ټوټه کړل او له هماغه خپله پاکټه یې ورته تابوت جوړ کړ.

زموږ د ټولګي نجونو ته کله، کله همداسې محبت نامې راتلې خو ټولو ژمنه کړې وه چې د ایمرجنسي په اعلان به یې د ټولو په مخ کې لولي، بیا به یې ټوټه، ټوټه عاشق ته ورلېږي، خو د خدای فضل دی هېڅ عاشق به په لیک کې په ورکړي اخطار وفا نه کوله، نجونو به په خپل دې کار ویاړ کاوه، خو په هلکانو دا خبره ښه نه لګېده کله، کله به یې په ټوکه، ټوکه کې ویل چې نجونې دغه محبت نامې د کورنیو له غړو پټې په تشنابونو کې لولي، که خوند یې ورکړ، خو هماغسې په مینه ځواب ورکوي او که لیک یا شخصیت بې خونده وي، نو بیا یې په ټولګي کې

ایمرجنسي کړي او کله، کله به یې د نجونو نه د هلکانو انتقام په بل ډول اخیسته، په خپله به یې ځانونو ته د نجوو له خوا لیکونه لیکل د ایمرجنسي تر عنوان لاندي به یې لوستل او بیا به یې د نجونو په ښېر ټوټه، ټوټه کول خو ډېرې نجونې د دوی پر دې چل خبرې وې.

ساعت پسې ساعت تېرېده خو ښانګه خاموشه وه د رخصتۍ زنګ و وهل شو، ښانګې ته مې کتل چي ماته، ماته له ټولګي و وته، زه هم کور ته لاړم.

سره د دې چې د ښانګې په یو دوه خبر نه شوم خو بیا هم له تېرې ورځې نه مې پرېشاني کمه وه ځکه چې د "ایمرجنسي" له شرمه بچ شوی وم.

بل سحر چې ټولګي ته لاړم ښانګه راغلې وه، زما د سلام سره یې ایله یو نظر راوکتل، د یو مرموز سرور احساس یې راکړ، په سپینه منګل یې راپریونې زلفې پورته واړولې او ځان یې د کتاب په لوستلو مشغول کړ، د ورځې په تقسیم اوقات کې جغرافیه هم لیکلې وه خو ښانګې په غلطۍ هم نه راکتل لومړي ساعتونه پای ته ورسېدل تفریح شوه. ښانګه وروستي کتار ته لاړه زرینې سره کېناسته نورې نجونې او هلکان بهر و وتل ما په ځان کې د وتلو تاب نه درلود، ناست پاتې شوم او ځان مې د فزیک د سوالونو په حلولو بوخت کړ، قلم مې په سپین کاغذ ګرځېده خو غوږ مې وروستي کتار ته و، زرینې ښانګې ته و ویل چې نن سبا مړاوې،

مړاوې ښکارې کوم نوی باد خو به نه وي را الوتی، څانګې ورته په غلې او سنجیده لهجه و ویل په اسانه ژبه راته و وایه څه ویل غواړې.

زرینه ورته په خندا شوه په اوږه یې ورته لاس واچو او په نرمه او خوږه ژبه یې ورته و ویل: ښکلې څانګې بلکې زما خپلې څانګې، ولې خفه یې؟ ناروغه یې که کوم بد خبر دې اورېدلی؟ څانګه یوه شېبه غلې وه. داسې ښکارېده چې د هغې دا خاموشي به زما زړه هم خاموشه کړي، خو رښتیا ده چې تر ګل نازک انسان کله، کله کاڼي نه هم کلک شي، خبرې بندې شوې ځان مې لږ څه په ډ ډه کړ او د سترګو له کونجونو مې ورکتل، څانګې د زرینې سترګو ته وکتل قلم یې راواخیست سرپوخ یې ترې لرې کړ پر سپین چونه شوي دیوال یې ولیکل "ایمرجنسي."

څه، څه امیرجنسي!؟ اخر د دنیا سترګو ته هم ولیدې د دې په ځای چې ځان مې ستا په زلفو کې پټوه په کار وه چې ته مې چېرته پټه کړې وای، خو تر کومه به مې پټولې لمر خو په ګوته نه پټیږي خبر، دې ښاپیرک سرسه خو په وروسته ګورو، اوس په تخته یوازې خبرتیا لیکم "ایمرجنسي" زرینه ودرېده خو زما زړه ولوېده، بس قسمت مې مل ؤ، څانګې د لمنې له کونجه ونیوه او ورته یې و ویل: د خدای ومنه مه کوه داسې ولې مې شرموې.

زرينه ببړته کېناسته او په شوخۍ سره يې ځانګې ته و ويل ښه صاحبې چې راز په راز ساتې نو بيا ځان ولې خفه کوې، چا درته دومره پوخ دام کېښود چې له دواړو پښو په کې ونښتې، دا ماهر ښکاري دی ځوک چې په هوا يې درته "ايمرجنسي" دام کېښود او ته يې ونيوې.

د زرينې پوښتنې داسې وې لکه چې: زه ملزم يم او د دعوې وکيلان زما د جرم د اثبات لپاره قاضي ته دليلونه وايي.

ځانګه چپ وه، خو چې څو ځله زرينې ورته اوږه وسکونډله او په خوږه لهجه يې ترې پوښتنه وکړه، ما ورته د سترګو له کونجو ورکتل چې ځانګې راته ګوته ونيوله، په زرينې مې هم يو سرسري نظر تېر کړ د غم او خوښۍ ګډ احساس يې په څېره کې وپړکېده.

دواړه څو شېبې غلې پاتې شوې، خو زرينې سکوت مات کړ دې صاحب خو کله د ښايست وجود نه مانه او کله به يې په مينه شک کاوه، واه، واه شيخي څه شوه او هغه فلسفې په کومه لاړې، بيا يې د ځانګې لاس په خپلو لاسونو کې ونيوه ا و ترېنه يې پوښتنه وکړه، آيا تاته د هغه مينه منظوره ده؟ ځانګه غلې وه او زما پر ژبه د دعا الفاظ ښوېدل، بس حالت مې داسې و لکه مجرم چې قاضي ته مخامخ ولاړ وي، يو خوا خوږه آزادي وي او بله خوا اعدام، خو خبره تر بلې نېټې

وځنډېده د ښوونکي سلام د چاپېريال هغه خاموشي ماته کړه. چې د ځانګې ځواب ته منتظره وه.

ځانګه هم راپاڅېده او په خاموشو قدمونو خپل ځای ته راغله د زنګ په پرله پسې ټنګولو درسي ورځ پای ته ورسېده، د ځانګې خاموش ځواب هیله من کړی وم، د رخصتۍ زنګ نه و هغه د حمزه بابا خبره د اسرافیل شپېلۍ وه روغ قیامت یې راوست له ځانګې یې بېل کړم کورته لاړم، شپې لکه پیلوځي تېرېدې، سیزونکې وې خو زما د زړه په ژورو ګړنګونو کې یې خوږه نڅا کوله، سبا چې د ښوونځي پر دروازه ورننوتم زرینه راته له مخکې ولاړه وه.

ځان یې سنجیده کړ پر شونډو یې دومره موسکا خپره کړه چې ایله حساس یې کېده ویل یې خانه پرون له رخصتۍ وروسته ځانګې ستا لیک راوښود دا د خبرو کوډې دې د همدې لپاره زده کړې وې چې په ځانګه یې وکړې، که د الفاظ زور د محبت اثبات شي د بې زبانه مخلوق په مینه به څوک باور وکړي.

-زرینې دا د څو کتابونو ګرځول زما د پوزې پېزوان شو اور ولګه په ادب او فلسفه، زه خو یې په خوند مړوم، د کوډو په نظر مې په عمر نه دي ورکتلي، زرینه موسکۍ شوه خو دا ځل لږه ډېره، ویل یې غل مه نیسه چې غل به تا ونیسي کار دې هم کړی او په الفاظو کې سپرغۍ هم شیندې.

رښتیا یې ویل زه هم لږ جذباتي شوی وم، خو صرف په دې خبره چې زما مینه یې د خبرو استادي ګڼلې وه. دا ځل مې په نرمه لهجه ورته و ویل ګوره زرینې!

خیر دی هغه لیک به پر ځای پرېږدو ته زما د سترګو خاموش موسیقیت وګوره، آیا د ځانګې تصور په کې نه ناځي؟ توري غریبان به زما د زړه خبره څه وکړي، زما مینه سمندر او توري د کلال پیالې، څنګه به یې ظرفیت ولري.

زرینې په کړس، کړس وخندل ویل: ”زه مرم له غوچې ته بیا وایې چې غوچې“

نوره نه پوهېږم ځانګه دې د ځان په لور درکړه کړې ده پخوا راباندې ښه لګېدې، اوس راباندې بد لګې، خو څومره چې راباندې بد لګې هومره راباندې ښه هم لګې.

ورته ومې ویل د لفاظۍ تور په مالګوې او معما ته وایې هم دربانډې اوس ښه لګم هم بد.

ویل پوخه استاده ماشوم مه جوړېږه ښه هم راباندې د ځانګې له مخه لګې او بد هم ما غوښتل چې خبره پرې بیخي بربنډه کړم، خو شوخ یې راوکتل او په تګ، تګ کې یې و ویل: (عاقلان پی نقطه نګردند.(

زه هم ورپسې غلی، غلی د ټولګي په لور روان شوم، چې ننوتم سترګې مې د ځانګې چوکۍ ته وې لکه د برېښنا پړک یې په ځغلند ځلېدونکي نظر راوکتل او

سترګې يې دوه مستې توتکۍ وبرېښېدې هغه توتکۍ چې د سرور په وزرونو له شنې څانګې والوزي، په ملاق ملاق تيرې شي خو د خوږې سندرې په څېر يو مرموز خوند د فضا په رګونو کې پرېږدي.

زه هم لاړم او په خپله چوکۍ کېناستم، د ټولګي نګران ښوونکی راننوت د تختې تر څنګ ودرېد او داسې يې خپله وينا پيل کړه.

ګرانو زده کوونکو! تاسو به خبر ياستئ چې کلنيو ازموينو ته مو ايله څو ورځې پاتې دي، سر له سبانه درسونه بند دي، بلکې له نن ورځې يې بند وګڼئ خو اداره هيله لري، چې غير حاضري به نه کوئ، استادان به هم راځي ستاسو مشکلات او ستونزې به هواروي، هڅه وکړئ چې وخت بېځايه تېر نه کړئ، هوښياران وايي چي (وخت لکه سره زر دی) ستاسو د برياليتوب په هيله مو په خدای سپارم، هو رښتيا د ازموينو د مهال وېش پاڼه د ادارې پر دېوال لګېدلې ده کتی يې شئ.

د استاد خبرو ورو، ورو زړه راتنګوه خو ښه وه خبرې يې په لنډو غوڅې کړې، د استاد له وتو سره سم د رخصتۍ زنګ وټنګېده د ليسې په انګړ کې شاګردان ډله، ډله د مهال وېش خواته روان وو او ځينو خو د مهال وېش کتل مناسب نه ګڼل ويل يې بيا به شي، په دومره خوښۍ سره له دروازې وتل لکه له بنده چې وځي، خو زما د قد مو سر او تال مات و، ځکه چې له دولسمه وروسته د څانګې ليدل

راته یقیني نه ښکارېدل څانګه هم ماته ماته له زړینې سره روانه وه.

د کور په خوا رهي شوم پښې مې پر مځکه وې خو فکرونه مې د شک او یقین په کش مکش و، کله به مې ویل چې له امتحانونو وروسته به مې بیا نظرونه د څانګې په وړېښمین اوربل ونه زانګي بیا به مې ځان ته ډاډ ورکاوه، کېدای شي چې هغه د پوهنتون لپاره له کلي راشي او سره یو ځای په یوه څانګه کې داخله واخلو ټوله ورځ او شپه مې د ښکلې ماضي او شکمن مستقبل په سوچو کې تېره کړل،سبا چې ښوونځي ته لاړم څه شاګردان راغلي و او څه په راتلو کې و، څانګه هم راغله، د فزیک ښوونکی راننوت او له شاګردانو یې د هغوی د درسي ستونزو په اړه پوښتنه وکړه، ډېرو شاګردانو ویل لومړی تمرینونه اسان او وروستي ګران دي.

له پایه به د پیل په لور حرکت وکړو، خو څانګې د ټولو مخالفت وکړ ویل یې له پیله به د ستونزو هوارول ښه وي، زه که په الف پوهه نه شم د ”ب“ ګردان به راته بې ګټې وي، خو بله خوا بغیر زما نه ټولو د څانګې مخالفت وکړ. استاد یوه شېبه غلی شو بیا یې د ټولګي د پرانستې دروازې له لارې د لیسې په منځ کې شنه چمن ته وکتل بیا یې شاګردانو ته مخ کړ او ورته وې ویل ستونزه به حل شي د غزن له کورنیو کارونو راته اندازه لګېدلې چې په فزیک کې هم تکړه دی، که څه

مشکلات نه لري نو بیا دې غزن او ځانګه خپلې چوکۍ پورته کړي او د چمن په

منځ کې د توت سیوري ته دې د ځانګې پوښتنو ته ځواب ورکړي او که کومه

ستونزه رامنځ ته شوه، زه همدلته یم.

ماچي د استاد خبره واورېده پر دې خبره مې هیڅ فکر ونه کړ چې زه په

وروستیو تمرینونو کې ستونزې لرم او که نه، ودرېدم چوکۍ ته مې لاس کړ او

استاد ته مې و ویل زه تیار یم. استاد ځانګې ته هم و ویل چي خپله چوکۍ اوچته

کړي او له ما سره چمن ته ووځي زه تر دروازې تللی وم چي شاته مې وکتل

ځانګې هم خپله چوکۍ راخسته، زړینې ته مې هم پام ور واوښت په مانا خیزو

موسکو سترګو یې زموږ پر خوا راکتل، ما او ځانګې د چمن د اونې سیوري ته

مخامخ چوکۍ واچولې، هغې په رېږدېدلو ګوتو د فزیک د کتاب پاڼې اړولې خو

هېڅ پوښتنه یې نه کوله، زما سترګې هم ښکته وې او د ښو لاندې مې د هغې د

مضطرب پېغلتوب ننداره کوله.

ما سترګې پورته کړې خو هغې لا لاندې کتل، بالاخره یې منورې تورې سترګې

راپورته کړې سترګې مو سره وجنګېدې، بل راز کیفیت و، د لومړي ځل لپاره

مې حواس له داسې تجربې سره مخ و، په تېره بانه یې لکه په شاتو لړلي غشي

زما په زړه راخښېدل ځان راته لکه د افلاطون فلسفه له دې مادي نړۍ نه ماورا د

ازل په لاهوتي سيمه کې ښکارېده چې دوه سترګې په کې لکه روښانه توري ځلېدل وخت هم خپله مانا بېللې وه، داسې راته ښکارېدې لکه چې دا سترګې ما لیدلي دي هغه زمان چې کاینات نه و.

خدایزده تر کومه به مو سترګې جنګولې وي خو د ځانګې بانه ښکته شول زه هم څو شېبې غلی وم، زړه مې وغوښتل چې څه و وایم خو الفاظو ترتیب نه مونده خو زړه مې ټینګ کړ او ورو غوندې مې ورته و ویل:

ځانګې باور لرې چې درسره مینه لرم؟ د هغې شونډې لکه د ګلورینې ځانګې په رپېد و شوې ما احساس کاوه چې ساه یې لنډه، لنډه کېده، څو ځله یې ځان ځواب ته جوړ کړ خو جرآت یې ملګرتیا ونه کړه کټ مټ هاغسې لکه وزر غوڅې کوتره چې له برجه د پرواز اراده وکړي، ټیټه پورته شي خو پر ځای ناسته پاتې شي، بالاخره په ډېره ستونزه یې دا جمله له خپلو ګلابي شونډو رابېله کړه:

)با، با، باور نه ایمان لرم.(

په دغه وخت کې یوې ابدي نېکبختۍ زما روح ته خوله ورکړه او یو نه بیانېدونکی سرور یې زما په وجود کې له وېښتو نه تر پښو خپور کړ.

د چمن د غاړې ګلان په نرۍ هوا کې داسې رپېدل لکه زه او ځانګه، د اونې د پاڼو جنګېدو نرۍ نغمه جوړوله لکه زما په خوشبختۍ چې لاسونه پړ کوي. له

ځانګې نه مې پوښتنه وکړه چې ولې دې له سندرو لاس واخیست؟ په ټیټو سترګو موسکۍ شوه ویل غزنه، وړاندې خو په ما الفاظ سندره کول، ستا مینې زه ټوله سندره، سندره کړم اوس خو کله، کله زه د خپلو سختو هډوکو او مادي بدن احساس هم نه کوم، بس لکه ستا د مینې له اهنګه چې جوړه یم، ما پخپلو سترګو واوره زه ټوله سندره، سندره یم.

ځانګې ته له اوله سندره وې د ستر شاعر سندره ستا سترګې لکه غېږې مریې الفاظ له ازله زما د زړه په ګنبد کې موزونې غزونې کوي.

زما له داسې خبرو سره به هغه د حیا په اوو پردو کې پټه شوه، د پښتنو مینه چې له سترګو الفاظو ته رسي همداسې کیفیت راځي، موږ خبرې هم کولې او د فزیک د کتاب پاڼې مو هم اړولې، په دې کار سره زموږ هڅه دا وه چې څوک شک ونه کړي هغه مهال چې د ګلانو سیوري راګرځېدل موږ له ښوونځي راووتو او بېلتون په بېلو لارو د کورونو په خوا ولېږلو، زه په دې ورځ له ډېرې خوشالۍ نه په کایناتو کې نه ځاېدم نغمه، نغمه وم، لارې راته د رباب تارونه ښکارېدل، هر قدم یو مضراب و چې زما روح ته یې پرواز ورکاوه.

کور ته ورسېدم کتابونه مې يوې خواته و وېشتل بېرته و وتم او ځان مې د زمرک

دوی حجرې ته ورساوه، هغه هم راغلی و کتاب يې لوسته، کتاب مې وربند کړ

ويل يې دا پر تا د چا وشوه، کله مې لوست ته هڅوې او کله مې کتاب بندوې د

دې پر ځای چې د پوښتنې ځواب يې ورکړم اتڼ مې پيل کړ، هغه راته خندل او ما

اتڼ کاوه او څومره به چې زما په اتڼ کې جوش راته هومره د هغه خندا له واکه

وته، تردې چې له خندا نه چپه پروت و او خپل تشې يې نيولې و، آخر له خندا نه

رنګ بنګ راپاڅېد او زه

يې ونيولم ما ځان نه ورکاوه، خو چې راته يې و ويل له خندا به مې مړ کړې پر

ځای ودرېدم.

ويل يې ته خوبه که چا بيخي مجبور نه کړې په ډله کې دې هم اتڼ نه کاوه دا نن

کومه هوا را الوتې، ورته مې و ويل اشنا ولې به اتڼ نه کوم نن خو ټول کاينات

لکه د بنګو پيمانه اتڼ کوي. په خندا يې راته و ويل بنګو ته دې لکه چې لاس

واچو ځواب مې ورکړ چې اشنا بنګ مې نه دي سکلي بلکې د تخيل په سيمه مې

په جریبونو، بلکې په خرورنو بنګ ټوکېږي راته یې په استفهامیه انداز و ویل نو بیا؟

نو بیا دا چې در مې درخانۍ شوه، هغه خوشاله شو ویل ښه ده غزنه چې ستا د زړه درز کوشیر وموند، خو ته هم اوس له ادم خانه کم نه یې خدایزده له کومې ځانګې نه دې شهباز جوړ کړی ؤ، ځه چې ځو ښار ته د دې خوښۍ په تحفه کې به درته رباب واخلم، رښتیا هم بازار ته لاړو او رباب یې راته واخیست او بېرته د زمرک دوی حجرې ته راغلو راته یې و ویل زړګیه ما خو درسره کړې ژمنه پوره کړه، رباب دې زده کړ اوس ته ماته وایه چې ستا درخانۍ څوک وه؟

-سمه ده اول به درته یوه نغمه وغږوم بیا به درته درخانۍ وښایم، هغه راسره ومنله او ما هم رباب په غېږ کې ونیو، غوږي مې ورتاو کړل او چې سر یې ونیو نو دا سندره مې په نغمه کې را واړوله:

داګېر چاپېر په غرونو راغله بارانونو یاره

ږلۍ وریږینه

مه ځه دلته شپه وکړه پاتې شه باران دی

په نغمه کې دومره ګرم راغلم چې ځان او جهان مې هېر و .

یو وخت مې زمرک لاس ونیو او راته وې ویل ظالمه لږ خو ځان ته پام وکړه له جامو دې خولې څاڅي او د رباب دې هم کار وکړ که پرې ایښی مې وای نو یا خو دې د رباب تارونه شلول او یا د خپل زړه رګونه. ربښتیا دا سندره خو به څانګې هم ډېره زمزمه کوله زړه خو دې هلته ځاله نه ده جوړه کړې!؟

ورته مې وویل اشنا تا د خپلې پوښتنې ځواب خپله ومونده، هم څانګه زما درخانۍ ده.

واه غزنه! څه غرنی ګلاب دې انتخاب دی په هر تول پوره ده، هسې د فزیک استاد ته خو به دې هم دعا کړې وي. ومې پوښته چې هغه څنګه؟ راته یې وخندل ویل نن سحر یې څومره ښه موقعه درکړه، ما هم ورسره ومنله او د فزیک ښوونکي ته مې د دنیا او آخرت خوښي وغوښته.

زمرک راته و ویل: زه به د کتاب په کرښو کې ډوب شم اوس ستا او ستا د رباب خوښه آرام کوئ، او که د ماښام ډوډۍ ته ایسارېږې ناوخته و بخښنه مې ترې وغوښته او خپل کور ته لاړم.

بیا نو چې کله لیسې ته لاړم، کله به مې د څانګې سره په خوله خبري کولې او کله په سترګو، خو د ازموینو لپاره مو تیاري هم کوله.

یوه ورځ یې راته و ویل: غزنه! ایله څو ورځې پاتې دي زه خو به هر کال د اوړي په رخصتیو کې وطن ته تلم خو دا ځل مې زړه درزیږي هسې نه چې پلار مې د بیرته راتلو مخالفت وکړي.

ما ورته و ویل: مه ډارېږه! پلار به دې ولې مخالفت کوي ته خو دلته هم د خپل ورور سره وسېږې.

هغې یو سوړ اسویلی وکړ او وې ویل، دا خبره نه ده د لیسې په دوره کې هم د کلي خلکو زما د پلار په هکله پسپسک کاوه چې پېغله لور یې مکتب وایي! په کلي کې خو بي بي شي غټ ځادر په سر کړي خدای خبر چې پېښور کې څنګه ژوند تېروي؟ زموږ خلک بل راز دي هغوی وایي چې هلک هم پاکولتیي شي نو له اسلامه لاس وینځي او د نجونو لپاره خو د پوهنتون تصور هم نه شي کولای اخر پلار غریب به مې تر کومه په غوږونو کې مالوچ ګرځوي، غزنه زه خو ډېره پرېشانه یم خدایزدده څه به کیږي؟

د ځانګې خبرو خفه کړم، سترګې مې لمدې شوې له ځانه سره مې و ویل اخر تر کومه به موږ داسې یو، کله به زموږ د غرونو په جنګ ځپلو کنډرو کې د دړګیو پر ځای د علم څراغونه روښانه شي، خو بیا مې خپل ځان په کابو کې راوست او ځانګې ته مې داسې ډاډ ورکول پیل کړل:

ځانګې مه خفه کېږه، داسې به نه کېږي ستا پلار د ناوړه روایاتو خلاف بغاوت کړی دی، چې ستا د ښوونې روزنې دومره غم یې وخوړ خامخا به دې پوهنتون ته هم راپرېږدي. خو دا راته و وایه چې پوهنځی به کوم انتخابوې؟ ته و وایه ته به کوم پوهنځی انتخباوې؟ ما ورته و ویل زه خو ستا مینې د سندرو، خبرو او رباب سره اشنا کړم ادبیات به و وایم.

-که د زړه خبره درته وکړم زما هم ادبیات خوښ دي د ادبیاتو د ښوونکي دا خبره مې په زړه لګېدلې چې (ادب د ژوند تفسیر او د هغې د بدلون لپاره وسله او استدلال دی) زما همدغه هڅه ده چې ژبه او استدلال زده کړم چې په ټولنه کې کره او کوټه خبرې او روایتونه بېل شي نو بیا به بدلون هم امکان پېدا کړي ګنې ګمان مې نه شي چې زموږ د پرمختګ دا وړی شړی شي.

خو رښتیا دا راته و وایه چې رباب دې د څه لپاره زده کړ؟.

په موسکا مې ورته و ویل په رباب کې مې تا پسې ویر کاوه دا لنډۍ دې نه ده وربېدلې:

رباب زما په غېږ کې راکړه

زه مې د خپلې ځوانۍ ویر په کې کومه

-غزنه اوس هم ویر کوې؟

-نه اوس خوشاله یم.

-نو بیا ولې راته د ویر لنډۍ وایې؟

-ښه غوږ شه بله درته وایم:

خدای دې زما د غیږ رباب کړه

چې اننګي دې لکه غوږې تاوومه

لنډۍ مې و ویله خو سملاسي پرې پښېمانه شوم هېڅ نه شو کېدی اوبه له ورخه تېرې وې، ځانګه له حیا نه لکه منه سره شوې وه ، اوږده بانه یې ښکته کړل او غلې شوه.

څو شېبې مانه هم د خبرو چل هېر شو خو بیا مې د لنډۍ د اغېزې د پټولو په نیت ورته و ویل: رښتیا له ازموینو وروسته به په لېسه کې د کانکوور کورسونه پیلیږي، ته ورته ایساریږې او که وطن ته به ځې؟.

خبرې یې پیل کړې خو په لهجه کې یې د لنډۍ نه د را پیدا شوې حیا رنګ محسوسېده. ویل یې نه ورور مې د ازموینو نېټه پلار ته لیږلې ده راځي به زه نه شم ایسارېدې. البته کتابونه او نوټونه به له ځانه سره یوسم که پلار مې د لوړو

زده کړو لپاره قانع کړای شو تياري به هم وکړم او کانکور ته به هم ځان

راورسوم امتحانونه راغله او تېر شول د خدای فضل و، زه څانګه او زمرک په

ښو نمرو بريالي شو.

د نتايجو په ورځ مدير صاحب ټول زده کوونکي په کتاب ودرول او وې ويل: (د

دولسم ټولګي د زده کووکو لپاره مېلمستيا ترتيبوو، د لېسې ټولو شاګردانو ته بلنه

ورکو، د بري ليکونو ورکړه او يوه سټېج ډرامګۍ د غونډې برخې دي. خو چای

شربت او ځيني نور څه به هم وي، هيله من يم سبا به راتلل نه هېروئ. والسلام(

د مدير صاحب په بلنه سبا ډېر شمېر شاګردان ليسې ته راغلي وو، بلکې د څو تنو

ناکامانو او هغو شاګردانو سربېره، چي د سخت رقابت په پايله کې يې خپله نمره

بايللې وه ټول راغلي و.

لومړی شاګردانو يوه ډرامګۍ سټيج کړه چې پر افغانستان د جنګ د ناوړه اغېزو

ځغلنده ا نځور ګري يې کوله، بيا مدير صاحب سټيج ته راغی، د ليسې پر کلنيو

هڅو او کارونو يې رڼا واچوله برياليو زده کوونکو ته يې بري ليکونه ورکړل او

نور يې ليک او لوست ته وهڅول، بيا تفريح ته ورته فضا جوړه شوه د سټيج مخې

ته هيڅوک نه و ملازمينو چای، شربت و وېشه وروسته اناونسر د سټيج شاته

څرګند شو او د لاډسپيکر د مايک په ټنګولو يې د شاګردانو پام د ځان پر لور کړ.

وې ویل تاسو ټولو ته معلومه ده چې په داسې موقعو زمرک د خپل ځان سره رباب راوړي، داسې ښکاري چې نن به په وروستي ځل د هغه نغمې زموږ د لیسې له انګړه پورته شي ځکه چې هغه فارغ شو پوهنتون ته به ځي. په هر حال زموږ له ګوتو ووت، زه بلنه ورکوم هیله ده. چې په ارام ډول او د زړه په غوږونو به یې واورئ.(

په ستیج درئ غوړېدلې وه، اناونسر میک ورښکته کړ زمرک هم ورغی، رباب ته یې ګوته واچوله، داسې رباب یې وغږوه چې پخوا یې په لیسه کې نه و غږولی او ولې به یې نه غږوه په لیسه کې یې وروستی رباب و ټول استادان او زده کوونکي داسې غلي او حیران و لکه بتان، هغه بتان لکه چې یوه زمانه یې د دې رباب نغمو ته انتظار کړی وي.

اونو، بوټو او ګلانو ورسره لکه ماهر نڅاګر په منظم سر او تال رقص کاوه،وڅو په زړ پورې نغمې یې وغږولې او بیا یې رباب غږول بس کړل، ما یک ته یې خوله ورنزدې کړه او ویې ویل، درنو حاضرینو زما رباب خو مو ډېر اورېدلی، زما یوه ملګري اوس اوس رباب زده کړی، هغه به په دې وروستۍ غونډه کې د لومړي ځل لپاره رباب وغږوي. غزن ته بلنه ورکوم چې ستېج ته راشي زما د نوم په اورېدو د زده کوونکو تر منځ کونګوسې پیل شوې، یو تر بله یې ویل

غزن! غزن!؟ غزن او رباب؟ زمرک بیا بلنه راکړه جرات راته ګران و. خو د زمرک او نورو ټینګار اړ کړم چې یوه نغمه وغږوم.

هماغه نغمه:

دا ګېر چاپېر په غرونو راغله بارانونه یاره

ږلۍ وریږینه

مه ځه دلته شپه وکړه پاتې شه باران دی

چې له ستیجه راکوزیدم نغمه مې په ذهن کې کړنګېده او خورو وروحواسو مې ورسره د شاګردانو د لاسونو پړکا یو ځای کوله. له کومې خوا مې د زرینې آواز هم اورېده. چې ویې ویل: "ته خو په ساده کې تیله دار وختې" خو زما په هواره ځمکه پېښې ښوېدې بارانونه نه و راغلي خو چې د ځانګې ځنګ ته ورسېدم ښو پورې یې دوه سپینې ځلېدونکې اوښکې نښتې وې، تر ناوخته په لېسه کې وو.

ځانګې او زرینې راسره مخه ښه وکړه زما سترګې هم د ځانګې په شان لمدې شوې.

په تلو، تلو کې ځانګه لکه د ګلو لښته کږه شوه په سرو سترګو یې راوکتل، زما د نظر غېر مریي لاسوو یې ډېره لمنه ونیوه، خو د بېلتون لاسونه ډېر زورور و، د

زېږ لمر په وړانګو کې هغه یو زرینه مجسمه ښکارېده، زما نظرونو یې تر هغې پېښو ته ځان غورزوه چې پناه شوه.

زما ځانګه د بېلتون سېلۍ یوړه، زما ښکلې ځانګه زما ګلورینه ځانګه، او زه! زه لکه خزان وهلې ونه پاتې شوم، د خوږو نغمو مرغۍ والوتې یوازې سپېرو سیلیو زما په وجود کې ویرونکی ساز غږاوه. زما سترګو ځانګه بېللې وه، ټول کاینات راته نااميده جوارګر ښکارېدل، لکه چې قمار یې وهلی وي، لکه چې ښایست یې بېللی وي، لکه خپل ټول رنګ و نور یې چې له لاسه ورکړی وي، بېخي بل راز شوی وم د ژوندي لاش کلیمه راته د ډرامو او ناولونو یوه مړه اصطلاح ښکارېده، خو د ځانګې له تلو وروسته وپوهېدم، چې ژوندی لاش هم وي.

د کانکور کورسونه هم پیل شول زه او زمرک هم ورتلو خو زما ذهن به لږ وخت په ټولګي کې او ډېر وخت بل ځای و. هغه ځای چې لامې د سر په سترګو نه و لیدلی، د ځانګې په کلي کې به وم هغې ماته ایله همدومره ویلي و چې د سپین غره په لمنو کې وسېږي.

ما به په خیال کې ځانګه جوړوله، غره ته به ځي، په نرۍ ملا به درانه منګي په سر وي شوخې غرنۍ نجونې به یې چېړي تنګوي به یې خو چې هغه به خاندي او که خفه به وي ځانګه پوهېده چې غرونه مې خوښ دي، هغه به زما تصور

چېرته، چېرته ګرځوي د بزرګې څوکې سرته به مې خېژوي، ابشارونه به راباندې اوري، د نښترو په څانګو کې به راسره زانګي او د چینې اوبه به راباندي شیندي.

د کانکور کورس هم په ختمېدو شو وروستۍ ورځ وه له زرینې نه مې پوښتنه وکړه: څانګه نه ده راغلې له احواله يې خبره يې؟.

هغه خوشاله نه ښکارېده، زما له پوښتنې سره يې په څېره کې نور خپګان هم خپور شو، هغه پخوانۍ شوخي يې نه وه سر يې ټيټ کړ ويې ويل غزنه د ورور کور ته يې ورغلې وم، څانګه نه وه راغلې او د ورور په خبرو کې يې هم د هغې د راتلو د امید توري نه وو، داسې نه ښکاري چې د څانګې کورنۍ به هغه لوړو زده کړو ته پرېږدي.

د زرینې خبرو په چرتونو کې لاهو کړم هوډ مې وکړ چې څانګې ته د زرینې له خوا يو لیک ولیکم او موقعه يې هم وه، د ګرمۍ موسم و، بهر باران په ورېدو و، ټول شاګردان يې د ننداري لپاره برنډې ته وتلي و، ما لیک د زرینې له خوا پيل کړ دا دوه رنګي زما فطرت نه، بلکې مجبوریت و.

کلیوالې جینۍ ته د هلک له خوا لیک لیکل، داسې جرم و چې د څانګې د مرګ سبب هم ګرځېدی شو نو ځکه مې د زرینې د نوم په تکیه دا کار کاوه، بیا هم ځان

راته ښه نه ښکارېده خو له ځان سره مې و ویل زه خو دا کار په پټه نه کوم زرینه

به هم خبروم ترې، لیک خو به هم هغه د ځانګې ورور ته سپاري، د لیک بل

جواز مې دا ګاڼه چې د ځانګې پلار ته به هم څو خبرې ولیکم ګوندې ځانګه لوړو

زده کړو ته پرېږدي.

یوه به مې جمله لیکله یو ځل به په فکرونو کې ډوبېدم لیک به مې نیم ته رسولی و

چې باران زور واخیست زمرک له کړکۍ نه اواز راکړ وه غزنه دباندې راوځه

ډېر ښکلی باران دی او باد خو ترې لکه د استاد مطرب پستې نغمې راوباسي.

ما ورته وویل اشنا بس ته ولاړ اوسه زما په ځای هم نغمې واوره زه نه شم

دروتی.

ځواب یې راکړ راوځه ګنې زه درپسې درځم، پوه شوم چې نه یې منې برنډې ته

ورووتم ربښتیا هم ښه شېبه وه، ونې بوټې یې په سندرو راوستي وو خو زما زړه

له خپل نیمګړي لیک سره و څو شېبې ولاړ اوم ، بیا مې د زمرک زنې ته لاس

وروړ او ورته مې و ویل ته له بارانه خوند اخله یوه ضروري لیکنه مې نیمګړې

پاتې ده. بس چې پوره شي بېرته راوځم، ښه و راسره یې ومنله د ټولګي په

دروازه چې ورننوتم د سترګو په رپ کې مې حواس بدل شو د ځانګې د راتلو

ورځ را په یاد شوه.

د ټولګي د شاګردانو شور او شوخي مې پر زړه راووربېده دا ځکه چې د ټولګي

چت څو ځایه په څڅېدو و، خونه ښانګه لکه لمده کوتره د لومړي ځل لپاره زموږ

ټولګي ته راغلې وه او نه شوخې نجونې چترۍ په سر د کوټې ترچت لاندې

ګرځېدې.

له ټولګي مې بېخې کرکه وشوه، که کتابونه او لیک مې نه وای خامخا به ترې

بېرته وتلم خو چې چوکۍ ته ورسېدم لکه ټول چت چې راباندې پرېوتی وي هغه

څه شوي و چې ما یې توقع هم نه لرله. په کتابونو مې کوټه څڅېدلې وه او

نیمګړی لیک له منځه تللی و په رپاندو لاسونو مې کتابچې راواخیستې په مخامخ

دېوال مې سترګې ولګېدې د ښانګې لیک هماغسې تازه و "ایمرجنسي" وپوهېدم

چې په لیسه کې پاتې کېدل بې ګټې، بلکې ستونزمن دي، غریو نیولی وم، حواس

مې پوره په کنټرول کې نه و، ټول بدن مې لکه پاڼه په رپېدو و او په هر قدم مې د

پرېوتو ویره وه، ښانګه نه وه، خو سندرې یې زما په مغزو کې قیامت جوړ کړی

و:

دا ګېر چاپېر په غرونو راغله بارانونه یاره

ږلی وریږینه

مه ځه دلته شپه وکړه پاتې شه باران دی

بالاخره د کانکور امتحان هم راورسېد ورمو کړ زه و زمرک ادبیاتو ته لاړو او زرینه رانه د طب په لور بېله شوه.

پووهنځي ته مې تلل پیل کړل، خو حالت مې له یوې ورځې نه بلې ته په خرابېدو و، ذهني تمرکز مې له لاسه ورکړی و، د استادانو درسونو ته مې پام او توجه نه شوه کولای، که استاد رانه سمدلاسه د خپل تشریح کړي درس پوښتنه کړې وای په ځواب کې به یې لکه بې حسه بت خاموش پاتې شوی وم، ایله یو تن استاد داسې و چې زما باغي پام به یې رام کاوه او هغه ځکه چې د مینې او ښکلا قدردان و ټول کاینات یې پر همدې محور ګرځول خو کله، کله به مې د هغه خبرو ته هم پام نه و، یوه ورځ زمرک د پوهنتون کانتین ته بوتلم او راته یې و ویل د ښانګې بېلتون لکه کمان په ملا کوږ کړې، هېرولی یې نه شې؟.

په حېرت سره مې ورته و ویل: ښانګه هېرول، ایله خو یې د یادولو وخت راغی، ایله خو وپوهېدم چې ښانګه څنګه وه او ښوک وه؟.

زمرک راته و ویل محصل د ادب یې او ګرځوې د فلسفلې کتابونه ځکه خو دې دا حال دی آیا ښانګه وروستی جینۍ وه نورې کمې دي، (و وایه چې ښومره مشتري درته پیدا کړم.(

مننه! خو ځنې ښایستونه له حساب کتاب نه بهر وي. لومړی هم وي او وروستي

هم زما لپاره څانګه همداسې ده بلکه دا چې هغې د پوهنتون ارمان درلود، داسې که هر غزن خپله څانګه پرېږدي د بې وسۍ دا ګراف به خورا لوړ لاړ شي.

عجیبه ده زموږ خلک د زوی د زده کړو لپاره د پلار نیکه هډوکي پلوري، مځکې خرڅوي خو د لور تعلیم شرم ګڼي او ځیني خو مې داسې هم لیدلي چې د زده کړې لومړی ګام د کفر په لور ګڼي زه بیخي حېران یم دا خلک به کله له تعلیم سره اشنا کیږي او د حافظې پر تخته به کله دا جمله لیکي چې ښځه هم انسان دی، خو زمرکه زما دا استدلال عام دی په خاص ډول هغه زما معشوقه ده، مین یم پرې هجران یې اور دی سیځي مې ایره کوي مې او بیا زه خو مجبور یم د خپل تقدیر او فطرت په لاسونو کې ګیر یم، د خوشال خان بابا دا شعر سمه خبره لري:

زه خو شرابي یم شېخه څه راسره جنګ کړې

برخې ازلي دي کاشکې ما د ځان په رنګ کړې

له دې وروسته زمرک هېڅ ونه ویل، څو شېبې غلی و، بیا یې ساعت ته وکتل ویل یې ټولګي ته د تلو وخت دی وربه شو ما هم ورسره خوښه کړه کانتین والا ته مو پیسې ورکړې او د ټولګي په لور مو مخه کړه.

سبا چې زمرک ولیدم بیا یې کانتین ته بوتلم ویل یې څه مې درته راوړي ومې

پوښته چې څه دي؟ ویل یې که درته یاد وي ما په سوات کې درته د چا نوم

اخیستی و، نومونه خو ډېر و خو یو په کې د یاد ساتلو وړ نوم و، مالا غور کاوه

چې راته یې وویل: بس دی په حافظه زور اچول درته ښه نه دي دا یې وویل: او

له یوې کاغذي خلطې یې د خوشال خان خټک دیوان راوویست، ښایي تا دا کتاب

لوستی وي خو زه یې درته ډالۍ کوم ویې لوله ساعت به دې ورسره تېر شي. زه

هم په دې ډالۍ خوښ شوم، کتاب مې ترې واخیست او د کانتین نه و وتو.

بله ورځ زمرک په یوه خالي ساعت کې راته و ویل څنګه و خوشال بابا؟.

زه لږ غلی شوم ورته مې و ویل: څانګې، څانګې و، د هغه باز او شاهین پر سپین

غره وزرې راکاږي د څانګې پر وطن، په ځلانده توره کې یې هم د څانګې څېره

ښکاري، څه به درته وایم د خوشال دیوان دزړه د مینې لپاره غوړ لرګی دی لامې

پسې اور تازه کوي خو د ټولو نه ښه خبره چې خوشال بابا کړې ده هغه دا چې:

هر چې خوږ د ښکلي مخ په مینه نه وي

د جهان په مخ اوده راغی اوده لاړ

زمرک وخندل ویل یې په خوب کې هم سړی د ښکلي مخ په مینه خوږېدی شي(په

تورو، تورو شپو کې زه رنګین خوبونه وینمه) ته مې نه ګورې چې په لیلیه کې

سحر له خوبه راپاڅم سترګې مې لمدې وې همدغه اوښکې وې. دا د مینې یو مکتب دی چې سر لاري یې د سلطان محود لټان دي.

هغه دا خبره وکړه خو چې ماته یې پام شو په بله دنیا کې ورته ښکاره شوم راغی تر څنګه مې کېناست زما لاس یې په خپل لاس کې ونیو ویل یې ولې زما په کومه خبره خفه شوې؟ ما ورته وویل تا د اوښکو یادونه وکړه د معشوقې بېلتون هم عجیبه وي د اوږده انقلاب غمیزو ته لکه غر ولاړم وم خو بېګاه مې اوښکې وڅڅېدې په څانګې پسې، خو خفه پرې نه یم اوښکې زما د مادي وجود برخه ده، څومره یې چې له لاسه ورکوم هومره مې ورسره روح پیاوړی کیږي.

زمرک راته و ویل زموږ نړۍ مادي ده، دلته به د مادي وجود هم قدر کوې زما طبیعت بحث ته نه و برابر، نو ځکه مې ورته و ویل ستا خبره سمه ده، خو هغه په موسکا کې راته و ویل، لکه چې دې خبرې مې فلسفیانه رنګ درلود، ځکه دې خوښه کړه. یوازې همدومره مې ورته وویل چې کېدی شي، دواړه موسکي شو او لیلیې ته لاړو.

لیلیې ته به زه او زمرک ډېر ځله یو ځای تلو. یوه ورځ یې راته و ویل غزنه ډېر بدل شوې، دومره بدل شوې چې اوس دې زه هم نه شم بدلولی، خو یو بدلون درکې رانغې او هغه د بدخشان د تصویر سره مینه ده، په لېسه کې دې هم پر کتاب لګولی و او اوس په پوهنتون کې دې هم په کتاب لګولی دی، ومې پوښته چې ګنې دا ښه نه دی ویل یې ښه دی، خو ډېره به ښه وای که د کومې پښتنې سیمې انځور دې پر کتاب لګولی وای.

ما ورته و ویل چې: ما د افغانستان ډېري سیمي لیدلي، بدخشان لا پاتې دی بس په انځورونو یې مینه ماتوم، ته خو تعلیم یافته یې سترګور یې داسې خبرې دې د وینا راښکون کموي. که افغانستان باغ بولې، ګلان به یې خامخا اقوام وي، بله دا چې د باغ ښادي هم یوه وي او غم یې هم، په سپرلي کې وغوړیږي او په خزان کې مړاوي شي، یو سرحد ترې تاو وي او له یوې ویالې اوبه سکي که د هر ګل رنګ

بوی بدل دی، نو دغه بدلون او تغییر هم د نورو ګلانو وجود ورکړی، که یوازې په صحرا کې وې له چا سره به یې ځان پرتله کاوه څنګه به یې د پېغلې په اوربل زنګل او څنګه به شملې ته خاته، زمرکه په یو ګل نه پسرلی کیږي.

ځکه خوشال بابا وایي:

د سحر باده ګزر په چمن بیا کړه

په چمن کې رنګا رنګ ګلونه واکړه

زمرکه ستا نشنلزم غېر فطري دی او چې غیر فطري دی د ګټې پر ځای به تاوان ولري.

زمرک موسکی شو، ویې ویل: زما نشنلزم غېر فطري صحیح، فطري خو ته هم منې؟ ما ورته و ویل: د قام مینه په لاشعور کې ده نسل په نسل راځي، د قام هومره لرغونتوب لري که په "وحي" پرېکړه کوي. محمد"ص" ویاړي چې قریش دی او که په عقل یې فیصله کوي افلاطون ویاړي چې یونانی دی زه هم مسلمان انسان یم، همداسې یم که پښتون خوښوم له بله قامه به نفرت ولې کوم. بس همدومره قام خوښوم چې بدخشان مې خوښ دی له ننګرهار سره عشق لرم.

زمرک پوښتنه وکړه او که یو قام پر بل تېری وکړي ظالم قام باید ختم نشي؟ نه

زمرکه په قام کې ځوانان، سپین ږیري، ماشومان، ښځې، بلکې په رحمونو کې ویده ماشومان هم راځي. د ټولو تېری کول د فطرت قانون نه دی، که بېځایه تېری کوي هغه به د یو مقصد لپاره راغونډ شوي اشخاص وي، هغوی سره جګړه په کار ده د یوه هېواد د دننه د قامونو جنګ یو فطري او رېښتونی عمل نه، بلکې د سیاسي جادوګرو سیاسي کوډې دي زمرک راته و ویل ته خو بدلون نه منې، خو ما دې دا استدلال د زړه له تله ومانه.

زمرکه زه انسان یم کاڼی نه یم هره شېبه بدلېږم د کایناتو بدلون منم، خو د خیر بدلون نه منم، ځکه چې خیر مینه ده ا و مینه زما ځانګه ده.

ورځې تېرېدې خو خپله معشوقه مې لکه ځانګې، ځانګې ارغوان د زړه له درزه لاپسې په غځیدو او خورېدو وه. د رباب په تارونو او د فلسفې په کرښو کې مې ځان ورکول خپله مشغولا جوړوله، خو ځای یې نه راکاوه بیخي هغسې لکه چې سیندونه مړه جسدونه له تله سرته ولي. له یوې ورځې نه مې بلې ته ذهني فشار او د غړو سستوالی په ډېرېدو شو، خوب او خوراک مې بېخي کم شو. بس همدې غم خوړم چې د زړه مېوه داره ځانګه مې د بېلتون سیلۍ یوړه، په دماغو مې څه چل کېده، د بدن په بېلا بېلو برخو کې مې دردونه پیدا شول، ساه مې بنده، بنده کېده،

بالاخره د کتې يې کړم، خو له خياله مې نه وته د خاطر دا مصرعه به ډېره رايادېده چې (زما د واړه عمر کار دې وکړ) خبره ډاکټرانو، معايناتو، عکسونو، علاجونو او دواګانو ته ورسېده، بس هغه خبره وه چې:

هلک مين شو رنګ يې زېړ شو

مورې يې زيړي بابا ته وړي چې روغ به شينه

يوه ورځ زمرک سره هغه ډاکټر ته لاړم چې له پېله مو غوره کړی و. څه نا څه مې ورته حالت څرګند شوی و، معاينه يې کړم، زړې نسخې يې په غور وکتې، نوي درمل يې راته وليکل ماته يې مخ کړ او راته يې و ويل په ذهن دې ډېر بوج دې ويې غورزوه ډېر فکر مه کوه.

زه ورته موسکی شوم نور مې ورته هېڅ ونه ويل، له ځان سره مې ويل! څنګه له سوچونو فکرونو ځان وژغورم د دې نيلي واګې اوس زما له ګوتو وتې دي ګورو به چې چېرته ترې پرېوځم.

ډاکتر زمرک ته ورمخ کړ او ويې پوښته ته د غزن څه يې؟

-ډاکټر صاحب له ډېرو کلونو راهيسې مې نزدې ملګری دی. ډاکټر سر وخوزوه په لاسونو يې خپلې عينکې سمې کړې او له زمرکه يې دويمه پوښتنه وکړه (د

غزن شوقونه څه دي؟) هغه ورته و ویل ډاکټر صاحب اوس خو یې همدغه یو شوق دی سوچونه کول، ډاکټر وخندل او وې ویل له دې شوقه وړاندې یې د څه شوق درلود؟.

-ډاکټر صاحب وړاندې له دې یې کتاب، رباب او غرونو سره شوق و او یو بل زورور شوق یې هم درلود. ډاکټر و ویل: زه وپوهېدم، د کورنۍ له غړو سره یې خبرې وکړه ته یې نږدې ملګری یې ښه به همدا وي چې د رباب او کتاب سره دوه په دوه د کومې غرنۍ سیمې سیل ته لاړ شئ ګوندې دا تجربه یې په روغتیا ګټوره اغېزه وکړي.

له کلینکه راووتو زمرک همدا ټینګار کاوه چې سیل ته به ځو زه او ته خو ډېر تللي یو خو دا ځل تلل ډېر اهمیت لري، ستا د درملو هومره اهمیت. ما ورته و ویل: هر څه بې ګټې دي ځانګه نه شته له هرې منظرې نه ساه وتلې ده. په کوم څیز به مې له ځانګې لرې باسې چې په هر څیز کې ځانګه وي، د روغتون تنګه کوټه وي او که د بزرګې څوکې لمنه، دواړه به راته یو راز وي، په دې خبره مې زمرک موسکی شو ویل یې بزرګه څوکه بزرګه څوکه ده، خامخا د چا د کلي هوا ګاني پرې لګي.

دې خبرې او شاعرانه استدلال بلا خوند راکړ، لاځوابه یې کړم پر شونډو مې

ډېرې ورځې پس تته موسکا خپره شوه.

زمرک چې زما پر شونډو موسکا ولیده په څېره کې یې د خوښۍ احساس وځلېد، پوه شو چې خبره مې ورسره ومنله، یو لاس یې زما پر ولي کېښود او بل یې هوا ته پورته کړ له خوښۍ نه یې چغه کړه دغسې دا ادا دې ښه وه، دا عادت دی د ادم خان نه و، زما د ملګري غزن غوندې پرېکړه دې وکړه، بیا سره بېل شو او کورونو ته لاړو. مشران او د کور غړي مې د ډاکټر له وینا نه خبر کړل، ټولو دا خبره خوښه کړه، د اړتیا وړ څیزونه مې د سفر په بکس کې واچول مازیګر تېر دروازه وټکېده، چې پته ولګېده زمرک و، ور ووتم له ستړي مشي وروسته مې بلنه ورکړه چې په بېټک کې کېنو، بخښنه یې وغوښته ویل یې په کور کې مې خبره وکړه ځم تیاری کوم سبا سحر به د ګاډۍ سره درته د کور مخې ته ولاړ یم. ما ورته و ویل زه خو به تیار یم، خو دا راته و وایه چې ځو به چېرته؟ هغه په خندا شو ویل یې د ځای انتخاب خو مو پخوا کړی و، د رباب له ترنګه خو څه جوړ نه شو، اوس به دربانډې د "میاعلي صاحب" د ځنځیرونو شرنګا اورم او یا به د سپین غره د بزرګې څوکې لمن نیسو ګوندې کرامت یې دربانډي کار وکړي، په دې خبره یې خندا راوسته او ورسره مې ومنله.

شپه تېره شوه، سحر شو رښتيا هم زمرک د ګاډۍ سره راغی او ننګرهار ته د تلو

په نيت روان شو، زمرک راته و ويل په "تورخم" نه اوړو، چې د غرونو ننداره

مو موخه ده ولې په تيراه لاړ نه شو لارې يې ستونزمنې دي، خو څه خير دی

کچرې شته ما ورته د ټوکې په انداز و ويل که کچرې نه وي نو بيا، ويې خندل

ويل يې ما هم د ډېرو غرونو لوړې ژورې له پښو ويستي، غم مه کوه په شادۍ پر

غره اړوم، د ګاډۍ د اسپې د موزونو قدمونو د ښکالو د سر او تال په خوند کې د

موټرو اډې ته ورسېدو، سيټ مو ونيو څو شېبې پس موټر حرکت وکړ، لږ وخت

پس فلاينګ کوچ موټر د خړ خيبر په کږ لېچونو کې روان و، زمرک مې د خيال

لړۍ غوڅه کړه او راته يې و ويل: خيبر هم د ننګ غرونه لري، خو کاش چې د

سوات په غرونو په څېر شنه وای، ما ورته و ويل ګرانه به وي، چې د سوات

غرونه له خيبره غوره وګڼم، فطرت بايد زموږ ټولې جذباتي، تخيلي، روغتيايي،

روايتي او ان روحاني غوښتنې پوره کړي، خيبر په خپل ځای پوره اهميت لري،

د دې په تورو کاڼو کې چې د لرغونو فاتحينو د ښوېدلو نيليو د نالونو کوم نقشونه

پاتې دي د نړۍ مورخينو ته د هلال حيثيت لري، هغه هلال چې د ماضي د

ماښامونو لاره ورته معلومه ده، خيبر د يو ستر قامي روايت امين دی او اوس خو

په دې غرونو کې د ستر حمزه سندرې هم غزونې کوي، خو ته به وايې چې ما د

سوات او خیبر ښکلایزه پرتله کوله که داسې وي، نو زه د سوات ښایست هم له خیبره ډېر نه ګڼم، د کشمیر رنګي سوات شوخ شینوالی د جمال تږي ذوقونه تازه کوي، دلته هیبت، لوړتیا او تېنګوالی د جمال تږي ذوقونه اوبه کوي او روح د حېرت په وزرو د یو نامعلوم ښایست په لور په پرواز راولي، زمرک موسکی شو ویل یې سمه ده زه پوهېږم چې هسې په نوم د ادبیاتو محصل یې ګڼې ګڼه ورڼه دې د فلسفیانو په شان دي.

-ما څه ویلي دي هغه څه مې چې زړه ته راځي، د مدلل بیان هڅه یې کوم نوره ستا خوښه، چې هر نوم راباندي ږدې ماته منظور دی. زمرک په خندا شو ویل که دغه راز څو مناظرې مو وکړې انشاءالله زما کار به هم وکړې چېرته د غره په سر به ناست یم لاسونه به لېونیانو غوندي اچوم او وایم به (من مست و تو دیوانه، ما راکه بردخانه) هسې به ځینو شاګردانو دري درس ته غوږ نه نیو، ګوره چې ما ورته غوږ نیولی و د ښوونکي دا خبره مې څومره په ځای وکړه ما ورته په موسکا و ویل دا الزام خو دې بېرته واخله چې چا دري ته غوږ نه نیوه، د ړومبۍ خبرې غوندي دي دویمه هم بنسټ نه لري کومه منظومه خبره چې تاوکړه هغه د مولانا جلال الدین بلخي ده. زمرک په کړس، کړس وخندل ویل یې خبره د مستۍ وه، جذباتي غوندې شوم بخښنه غواړم، خو ته هم له دې معما، معما خبرو نه تېر

شه، هغه اوزي وګوره څنګه آوازونه کوي دا راته و وایه، چې د خیبر او پېښور د اوزو د آوازونو تر منځ څه توپیر دی.

په دې خبره ما هم غلي، غلي وخندل، دا ځواب به هم په فلسفه کې ګورو، د ډاروین په کتابونو کې به یې ګورو چې د غره او هوارې ځاروي په کومو برخو کې توپیر لري و ولې یې لري. ښه په دې نه پوهېږې خو که درته و وایم چې ښارۍ او غرنۍ جینۍ څه فرق لري نو تر سبا به هم ستا د ښکلا پېژندنې لیکچر خاتمه ونه مومي، په دې خبره زما د وجود نابلده خوشالي والوته، بیا څانګه رایاده شوه. هغه هم د خپلې خبرې پر اغېز وپوهېد، غلی شو زه هم په فکرونو کې ډوب شوم په دې کې کلنډر غړ وکړ (علي مسجد والا) موږ دواړه هم رانېغ شو موټر ودرېده، خپل بکسونه مو کوز کړل او د تیرا موټر ته وختو د لوړ ژورو، شنو غرونو او خړو خوړونو له ننداره وروسته د تیرا غرنۍ سیمې ته ورسېدو، د پښتنو د قامي روایاتو په کتاب کې د روایتي ژوند په زړه پورې پاڼه وه. زما ننداره نېمګړې ننداره بللې شئ ځکه چې زه د زمان او مکان له پنجرو ډېر زر وتم، کله به ماضي ته تللې وم د څانګې سره به مې خبرې کولې او کله به په راتلونکي وخت کې د څانګې سره د یو نالیدلي غره د سپینې چینې پر غاړه ناست وم، هغې به غلې سندره ویله او ما به ورته د نغمو مترنمې جامې جوړولې، تیراه

ته په رسېدو مو يو زلمی ولید، پر لاره یې د راډیو سندرې اورېدې د پاخه عمر

یو سړی پرې راډیو بنده کړه ورته یې و ویل په لارو کې سندرې اورېدل د پښتنو

روایت نه دی، زمرک راته و ویل دلته خو ژوند ګران دی پر سندرو هم قدغن

دی، ما ورته وویل ښه قدغن دی غوږ شه ټول چاپېریال سندره، سندره دی، د

مرغانو اواز، د روانو اوبو آواز، د ونو د پاڼو آواز بس لکه د رباب د بېلا

بېلو تارونو بېل آوازونه چې یوه نغمه جوړوي، غوږ شه څومره موزونیت او

موسیقیت لري لکه د څانګې د ګلورینو پاپیو د ښکالو سر او تال، په داسې حال

کې د راډیو سندره داسې ده لکه په حلوا کې اغزي. زمرک په خندا شو ویل یې تا

رښتیا ویل ته په هر څه کې د څانګې د ښایست اجزا ګورې، خو د راډیو بندول

داسې هنري جواز، بلکې روایتي بندیز نه لري لکه ته یې چې وایې، ما هم ورسره

د سر په خوځولو او د شونډو په موسکا ومنله ، پر لاره روان و یو خوا بل خوا

مو کلا ګانو ته کتل چې لوړ، لوړ خونړي برجونه یې لرل داسې ښکارېده لکه د

دې کلا ګانو تر منځ چې هېڅ اړیکي نه وي، خو د سپینو کوترو سیلونه له یوه

برجه الوتل او پر بل کېناستل اخر مو یو ځوان ته و ویل چې موږ سیلاني یو ویل

یې هیڅ غم مه کوئ، زما مېلمانه یاست. زېړ مازیګر و، په غرونو وروستۍ

وړانګې خورې وې داسې ښکارېدل لکه د سیمې نه چې زرین دیوالونه تاو شوي

وي، یو ډله نجونې له ګودره را روانې وې چې زموږ خواته راورسېدې د ګرېوان روپیو او د لمن پاولیو یې نغمه خپروله، زموږ میزبان سره ټوپک و، زمرک ترې پوښتنه وکړه. چې ولې ټوپک ګرځوې ویل یې دا د سړیو ګاڼه ده، ماښام حجرې ته لاړو ښه ډوډۍ یې راباندې وخوړه، د لمانځه لپاره ټول حجره پاڅېده زموږ زړه و او که نه، خو اودسونه مو وکړل او پر لمانځه ودرېدو، بېرته چې حجرې ته راغلو یو نوي زلمي د تېراه د مېلمه پالنې خبرې کولې، زمرک ماته په شوخو سترګو وکتل بیا یې هغه زلمي ته مخ کړ ویل یې موږ ستاسو مېلمانه یو سندرې اورېدل غواړو، هغه موسکی شو او غږ یې کړ سپین ګله! مېلمانه سندرې غواړي. سپین ګل اواز ورکړ لږ صبر وکړه څه ګورو چې سپین ګل د چرسو چیلم ته ناست و غټ، غټ بریت او له جلاله ډکه څېره یې لرله سرې سترګې یې زموږ پر لور را واړولې او ویې ویل تاسو سندرې اورئ؟ ما ته هغه د لارې راډیو رایاده شوه او د سپین ګل سرې سترګې راته مخامخ وې. زړه راته و ویل ورته و وایه چې: نه نه موږ سندرې نه غواړو، خو چا آواز ورکړ هو همدوی و ویل، ښه ده نن به ښه آوازونه درباندي واورم، خو کارتوس نه شته زه یې راوړم تاسو دا کړکۍ بندې کړئ، غږ تر لرې لاړ نه شي، ځوان و وت زمرک له بله کټه راغی ما سره کېناسته ویل یې لکه، چې مرګ مو راغی، ما ورته و ویل مازیګر دې ونه

لیدل چې هغه لاروی یې د راډیو له غږولو منع کړ، دوی به البته زموږ دا

غوښتنه د ځان سپکاوی ګڼلی وي.

دواړه ښه وېرېدلې و، زمرک راته په غریو نیولي غږ و ویل: اجل مو دلته

راورسولو، موږ په همدې سوچونو کې و چې هماغه سور سترګی ځوان راننوت

ټیپ ریکارډر ورسره و خو لکه ناوې یې د راز، راز ټوټو په پوخ کې نغښتی

ویې ویل اول زموږ د وطن سندره واورئ:

په سر یې واورې وروي په ښخ ګلونه دي

لاړ شه د تېراه په غرونو باران وریږي

سره له دې چې زمرک وېرولی وم خو په سندره کې ډوب شوم او دا ځکه چې په

سندره کې غرونه او باران و، زه یې ټولګي ته رسولی وم او په غلي او ورو آواز

مې د ښانګې له خولې دا سندره اورېده:

دا ګېر چاپیر په غرونو راغله بارانونه یاره

ږلۍ وریږینه

مه ځه دلته شپه وکړه پاتې شه باران دی

زه لا په سوچونو کې ډوب وم چې زمرک مې پر ولي لاس کېښود ویل یې ته

خیال پلو وهې څه به کیږي د کارتوسو آواز، کړکۍ بندول، څه خو شته هغه دا

خبرې کولې چې د ټیپ آواز خراب شو، سپین ګل بند کړ مسالې یې ترې راو

وېستې په اور یې کېښودې او موږ ته یې رامخ کړ ویل یې مېلمنو خپه نشئ

دوکانه بند و نوي کارتوس پیدا نه شو دا زاړه به په اور ګرم کړو، ما او زمرک

یو بل ته وکتل او موسکي شو زمرک ورته و ویل تاسو دې ته کارتوس وایي؟

هغه وخندل ویل یې ولې تاسو یې کارتوس نه بولی؟ زمرک ورته و ویل نه د

ننګرهار خلک یې (مسالې، بېټرۍ یا بالټۍ) بولي په پېښور کې ورته سیلونه وایي

حجره کې ناستو خلکو ته دا نومونه عجیبه و. ویې خندل زمرک ورته و ویل تاسو

زموږ نومونو پوري وخندل، خو ستاسو نوم موږ ژړا ته راوستي و، هغه ځوان

ترې په خپله لهجه پوښتنه وکړه چې هغه څنګه؟ زمرک ورته و ویل موږ

کارتوس د ټوپک ګولۍ ته وایو، ورته یې د مازیګر له راډیو خبره پیل کړه او بیا

یې د حجرې او کارتوس ټوله کیسه ورته هغسې وکړه څنګه یې چې احساس کړې

وه، د کیسې په ختمېدو په حجره کې داسې یوه زوروره خندا خپره شوه چې تر

اوسه راته یاده ده.

شپه مو تېره کړه او سبا پياده د ننګرهار په لور روان شو په رښتيا هم د غرونو لارې ستونزمنې وې. په ځينو ځايونو کې خو به مې د سترېا له کبله پښې په رېږدېدو شوې، څو شېبې به مو دمه وکړه، بيا به روان شو، زمرک ډېر راته و ويل چې کچره به کرايه کړو. ما ورته و ويل دومره لا پاتې نه يم، که بيخي درته پرېوتم بيا مې څه غم کوه اوس به په دمه، دمه ځو سيل او چکر خو وايې همدې ته له غره واوړېدو موټر مو کرايه کړ له پچيره واوښتو او ځانونه مو د سپين غره لمنو ته ورسول. سپين غر ځکه ورته وايي چې لوړې څوکې يې تل په واورو سپينې وي، يوازې سږ کال دغه څوکې د وچ کالي له کبله بې واورو وې.

مازيګر، مازيګر يوه کلي ته ورسېدو د لمر سترګه د يوې شنې څوکې په نښترو کې داسې ښکارېده لکه ناوې چې شين شال پر مخ هوار کړی وي او زرينه ټيکه يې له حيا ډکې پلوشې شيندي شپانه شپېلۍ په لاس د خپلو رمو سره د آبادۍ په خوا را روان و، د وړو، وړو ورکيو د پښو ترپکې او د غرنيو ويالو نغمې يو ځای کېدې د تنورو په پيروزئي لوګيو کې تاويدې، له هسکو څوکو يې خولې اخيستې او په نامعلوم لوري يې خاموش پړاونه وهل.

ښکلی کلی ؤ، دومره ښکلی چې ننداره مخکې تلو ته نه پرېښودو، زمرک ته مې

و ویل چې شپه به همدلته کوو خو یوه خبره واوره چې دلته به د ځانګې یادونه

راته نه کوې، کېدی شي څوک یې وپېژني دا غرني پښتانه دي، په تبرونو به مو

داسې میده کړي لکه وچ لرګي، بله دا چې د ځانګې یادونه به ما هم له کومه

ګړنګه وغورزوي، هغه راسره په ورین تندي ومنله. د یو سپین سندریز خوړ په

غاړه پر یوه شنه جلګه کېناستو د خوړ له شونډو پسته غرنۍ سندره پورته کېده او

باد ورته په مینه، مینه د څېړیو شنې پاڼې نڅولې.

هغه مهال چې شنې صحرانۍ کوترې جوړه جوړه خپلو ځالو ته ستنېدې یوه زلمي

پر موږ سلام واچو، موږ هم غبرګ وعلیکم السلام و ویل، زلمي هم لکه د خپلې

سمسورې سیمې هوا په نرمه ژبه خبرې پیل کړې، ویل یې مېلمانه ښکاریځ، له

کومې خوا مو پېښه کړې ده؟.

زمرک ورته و ویل د همدې ننګرهار یو، سیل لپاره راغلي یو، خو دلته پېژندګلو

نه لرو.

غرني ځوان وخندل ویل یې دا د سپین غره د لمنو ننګرهار دی، دا د هر افغان

وطن دی، پښتون وي، پارسي وان وي او که نورستاني، پورې غره کې یو ځای

دی، "توره بوړه" یې بولي. کله چې سره کاپر راغله د ننګرهار د مجاهدینو لوی

مرکز همدلته و. د هر ځای او هر قام خلک په کې و. ډېر یې د همدې ځای شول.

له خوړ سره نږدې هديرې ته يې لاس ونيو، يوه ډېره لويه هديره وه، دا د شهيدانو هديره ده زموږ مېړمنې او نجونې چي له خدايه خپل مرادونه غواړي، همدې هديرې ته ورځي او هغه دسمالونه ورته جنډه کوي چې په خپلو ګوتو يې پرې کښيدې کښلي وي او غرني ګلونه يې پرې جوړ کړي وي، چې د جنګ په کلونو کې د ټول افغانستان نه راغلي مجاهدين مو وخت بې وخته پاللی شو، اوس خو که هېڅ نه وي نه سره کاپړ په وطن کې شته او نه په دې لمنو کې جنګ شته، تاسو زما مېلمانه ياست ځئ چې حجرې ته ځو ما ورته و ويل سمه ده خو څو شېبې به همدلته کېنو، هغه هم ومنله د ماښام تياري په خورېدو وې خو پر هديره د رڼا پړاو راته او څراغونه يې په بلېدو و، د خوړ نه پورې غاړه يوه نړېدلې کلا وه، زمرک د هغې په اړه پوښتنه وکړه، هغه ځواب ورکړ چې د سره پوځ ټول فکر همدې غرونو ته و ډېرې بمبارۍ يې وکړې پوځونه يې راغلل ډېرې کلاګانې يې ورانې کړې خلک يې شهيدان کړل و ځنګلي ونې يې وسوې دا کلا هماغه وخت ورانه شوې ځښتن يې پېښور کې دی، څوک چې راغلی يا يې هجرت نه و کړی کورونه يې جوړ او مځکې آبادي دي، د مهاجرينو کورونه هماغسې ړنګ او پټي شاړ دي .

د غرني ځوان خبرې مې تر همدې ځايه اورېدلې وې، نور مې پام د خوړ په اوبو

د شهیدانو زیارت ته اوښتی و. د ډیو په رڼا کې د جنډو رنګونه داسې ښکارېدل لکه له ډېر لرې ځایه چې څوک د رنګ رنګ ګلونو ټل ګوري، نرۍ هوا د ډیوې لمبې داسې کږولې لکه د مستو جینکو ډله چې د آزادۍ جشن نمانځي او د خپلو ځوانیو په ټول زور نڅیږي. بله خوا جنډو د درې په سپېڅلې فضا کې راګ خپراوه، د مراد راګ، ما له ځانه سره و ویل څومره د کار خلک و دغه شهیدان په ژوندیو کې داسې خلک نه شته په یوه او بل نوم سره وژني بیل شعارونه لري، خو دا شهیدان د بېلو ژبو ویوکي د جلا قومونو وګړي او د مختلفو ولایتونو اوسېدونکي و، چې ژوندي و یو مرام یو شعار او یو یې سنګر و اوس چې شهیدان شوي د ټولو جنډو آوازونه یو راګ جوړوي د اتفاق راګ د آزادۍ او آبادۍ راګ ای کاش زموږ د هیواد وګړیو غوږونه لرلای او دا له حکمت نه ډک سپېڅلې سندریز راګ یې اورېدای شوای زما دعا وه او د غرني ځوان دا وینا چې حجرې ته به ځو، پاڅېدو که موږ شو او که دی شو خو زموږ دوه بکسونه یې خپلو دوه ولیو ته واچول زمرک رباب په اوږه کړ او زه ورسره تش روان شوم حجرې ته ننوتو، د هغه ځوان د کورنۍ نور مشران او ځوانان زلمي هم راغلل، یو بل ته مو ځانونه معرفي کړه. د هغه ځوان نوم چې موږ یې حجرې ته راوستو، شین ګل و. له پیژندګلو وروسته شین ګل نورو خپلوانو ته و ویل: چې دا ورونه

افغانان دي سيل ته راغلي دي.

يوه مشر و ويل دوی ايله سږ کال سيل ته راغلل چې وچ کالي ده. د ښار خلک ابشارونه خوښوي و اوس ډېر ابشارونه خاموش دي، واوري به وې، چې ګټان، ګټان به راښوېدې، خو سږ کال زموږ د عملونو له لاسه د بزرګې څوکې مخ هم تور دی، ځنګلونه مو و وهل او په ويړيا بيه مو وپلورل مېوه دانه هم کمه شوې ده، تېره ورځ د شمشاد ملک په حجره کې جرګه وه په غره وران شوي و، د خدای فضل و کور يې ودان دواړه غاړو واک راکړ لانجه غوڅه شوه، موږ ټول مشران ناست و د کومې موسسې خلک راغلل ويل يې ځنګلونه مه وهئ، کېدی شي سږ نی وچکالي له همدې کبله راغلی وي ځکه چې چېرته ځنګل ختم شي باران هم نه کيږي، يا کم کيږي، موږ يو بل ته وکتل خو بې دلاسونو مروړلو راته څه پاتې و؟ ربښتيا که دا وچ کالي د غرونو د ځنګل وهلو له کبله راغلي وي، څومره لويه ګناه به مو کړي وي، خدای دې راته معافي وکړي.

د شين ګل دوی حجره د غره په نيمايي کې په ډېر ښکلي ډول له کانو او لرګيو نه جوړه وه. يوه کړکۍ يې د لاندې درې او پورې غره په خوا پرانستل شوې وه.

زمرک د کوربنو سره خبرې کولې او ما له کړکۍ نه د درې ننداره کوله، ځيني خلک چې کورونه يې بره په غره کې و پېلوځي يې په لاسونو کې و، خو رانه

پېلوځي، پېلوځي نه ښکارېدل بلکې لکه ځیني ستوري چې آسمان ته خېژي او ځینې راکوزیږي، ډوډۍ مو وخوړه ما د درملو پسې خپل بکس پرانېست پر سر یې د فلسفې کتاب پروت و. یوه زلمي ولید زما خواته رانزدې شو ویل یې د څه کتاب دی زه یې وګورم. ما ویل ولې نه، زلمي کتاب واخیست او د لالټین خواته نږدې شو، څو شېبې یې واړو راواړو بیرته یې راکړ پوه نه شوم چې د لالټین په تته رڼا کې یې لوستی نه شو او که خوند یې ورنه کړ،

شپه چې په پخېدو شوه کوربانه یو په بل پسې و وتل تر ټولو وروسته شین ګل ووت او ژمنه یې وکړه چې سحر به که خیر و سره ګورو، یوازې هغه زلمی پاتې شو چې له ما یې کتاب اخیستی و، زمرک ته مې و ویل زه ډېر ستړی یم که اجازه دې وي وبه غزېږم. هغه هم راسره خوښه کړه د شپې په تېرېدو د ځناورو آوازونه هم پیل شول او د هغو کاڼو آوازونه مې هم اورېدل چې د ځناورو د پښو له کبله ژورو ګړنګونو ته پرېوتل ما ځان په بړستنه کې نغښتی و خو مخ مې لوڅ و د غره دغه ټول آوازونه اشنا و او که نا اشنا په ما ښه لګېدل خو تر ټولو ډېر خوند راته د ابو چنهار راکاوه، د څانګې د غلې او پستې سندرې په څېر خوند.

ما دغرنۍ شپې خبرې اورېدې او د څانګې د وجود تشبیه مې په کې لټوله، کوم زلمی چې په حجره کې پاتې و هغه ودرېد، چې له خپله کټه پاڅېده د کټ چغار یې

زما د تصور ځنځیر مات کړ، هغه لاړ او د زمرک د کټ په لنګه کېناست او ورسره یې خبرې پیل کړې.

د غرونو د ژوند، دودونو او میودانو په اړه یې معلومات ورکول، بیا یې زمرک ته و ویل: تا وړاندې و ویل چې له پېښوره راغلي یاست، موږ هم پېښور ته هجرت کړی و، هم هلته مې تر نهمه سبق ویلی دی. بیا یې د زمرک نه د تعلیم پوښتنه وکړه. زمرک ورته و ویل: زه ا و غزن دواړه د "کاینات لېسې" نه فارغ یو اوس دواړه د ادبیاتو پوهنځي د لومړي کال محصلین یو.

زلمي په هیجاني انداز و ویل د کاینات لېسه! د کاینات په لېسه کې زما د ترور لور هم سبق وایه، ښانګه نومېده، هغه د همدې ځای وه د سپوږمۍ کلي وه.

د دې خبرو په اورېدو زما زړه په درزېدو شو سترګې مې دومره وغړولې، چې ایله به مې پورتني اوښکتني بانه جدا شوي وو، خو بیا هم د لاټین په تته رڼا کې د زمرک د سترګو حیرت او وارخطایي لکه د تتو ستورو ځلېده، ما ځان ټینګ کړی و او دا مې هڅه وه چې زمرک مې ویدهٔ وګڼي، زمرک هم اریان دریان و هېڅ یې نه ویل لکه چې زما خبره یې په یاد وه چې د ښانګې په اړه به هېڅ نه وایې لکه بت ناست و، خبره یې هم په بله نه شوه اړولای او یا یې دې لپاره خبره نه بدلوله، چې ځان پوره خبر کړي.

هلک خبرو ته دوام ورکړ هغه هم څو میاشتي تر مخه فارغه شوه، دوه ورځې یې ډوډۍ ونه خوړه ډېر یې وژړل پلار ته یې همدا ویل چې زه نور سبق وایم، پوهنتون ته ځم، خو بدمرغه وه نصیب یې نه و، د غرونو خلک جینۍ مکتب ته نه پرېږدي پوهنتون خو ورته سور کفر ښکاري.

مجبوري بده وي د ولور په مینه کې یې د بنګزار کلي بوډا بزګر ته واده کړه خوشاله نه ده، څوک به څه و وایي، خواره یې لکه وچه دړګۍ تناره ته و ویشته،و خو هسې تاسو پېژنده؟.

زمرک لږ غلی شو، ماته یې راوکتل او بیا یې په تت آواز ورته و ویل، نه، نه موږ نه پېژنده ډېر ټولګي و خدایزده په کوم یوه کې به وه.

د زمرک او کلي وال خبرې ختمې شوې، لاټین یې مړ کړ او په کټونو کې وغزېدل، په زړه مې څه چل کېده، خو ځان مې ټینګ کړی و، کله به مې په بدن کې د بریښنا غوندې ټکانونه خپرېدل او کله به مې په سر کې څړیکې شوې، لاسونو او پښو مې غېر ارادي حرکتونه کول تر سحره خوب رانغی، زمرک هم اړخ په اړخ اوړېده د بازوګانو له چغاره یې څرګندېده چې ویښ دی، سحر شو، ودرېدل راته ګران و، لمونځ مې په ناسته وکړ، زمرک چې لمونځ وکړ دلاسه یې ونیولم راته یې و ویل: ستا خو ډېره سخته تبه ده دا ولې؟ ورته مې و ویل نه

پوهېږم شاید د پرونۍ سټریا او بېګانۍ یخنۍ وجه وي، خیر دی ښه به شم هغه مې بکس خلاص کړ ګولۍ یې راکړې، خو اثر یې نه کاوه ځاښت مهال مې غوښتل چې بېرته د پېښور په لور حرکت وکړو خو شین ګل نه منله ویل یې په داسې حالت کې خو دې بیخي نه شو پرېښودی. طبیب به درته راولم زموږ د غرونو له بوټو نه ښه دارو و درمل نه شته سمدلاسه به دې ټک وېټرې کړي. ما د طبیب د راوستو نه ایسار کړ ورته مې و ویل په ما کله نا کله داسې چل کېږي خپل درمل رااسره دي ښه به شم.

غرمه شوه ډوډۍ یې راوړه د درملو د اغېزې لپاره مې څو کپه وکړل، ګنې کورنیو غوړیو او پنیرو مې زه واهه له غرمې وروسته تبې پرېښودم بیا مې شین ګل ته و ویل روغ یم، تبه یې زما وکته لاس مې یخ و، د ماښو ګانو، غوزانو او دنداسې سوغاتونه یې راکړه او رخصت یې کړو، ما پېښور ته راتلل غوښتل، خو زمرک ټینګار کاوه، چې ښکلې سیمه ده مخکې ځو، ګوندې په صحت دې ښه اغېزه وکړي. په نه زړه مې ورسره ومنله زمرک بیا دواړه بکسونه اوږو ته اچولي و، رباب یې هم اخیسته خو ما ورته ویل ښه یم دا دې ما سره وي.

مازیګر مهال به وچې یوې ښکلې غرنۍ بانډې ته ورسېدو، بره له غره نه ښایسته

ورخ اوبه لکه ابشار راتوېدې خو د ځنګله نه د تبر راتلوونکي غږ یې نرم تال ماتوه، د دې دواړو غږونو په جسد کې د یوه خواږه روح احساس هم کېده.

هو! ما سندره اورېده د ښانګې سندره کټ، مټ هماغسې غلې سندره لکه په ټولګې کې به یې چې ویله ورته ودرېدو څه ګورو چې ښانګه د خپل مېړه پسې وهل شوې ښانګې ټولوي او ورو، ورو سندره وایي.

حالت مې په خرابېدو و، نه پوهېدم چې څه وکړم، زمرک پوه شو کلک یې له لاسه ونیولم وړاندې یې راکش کړم ما ورته و ویل زمرکه ځو، خو لږ مې پرېږده، هغه مې لاس پرېښود بکس مې خلاص کړ د فلسفې د کتاب لومړی پاڼه لکه د کتابچې سپینه وه قلم مې راواخیست او پرې مې ولیکل:

)ښانګې همدا سندره یو ځل بیا و وایه زما لپاره(

ښانګه او خاوند به یې چې په کومه لار راتلل تنګه وه، کاغذ مې د غره د ډ ډې پر همدې تنګه لار کېښود په کنج مې ورته سپین کاڼی کېښود او پر منځ یو غرنی ګل.

زه او زمرک لږ وړاندې لاړو او یوې شنې غونډۍ ته وختو د ښانګې پر لور مو کتل ښېتن یې پنډ وتړه او رسۍ یې له دواړو ولیو تاوه کړه، د ښانګې په زور یې پنډ اوچت کړ او روان شو، زړه مې درزېده چې د ښانګې پام به کاغذ ته واوړي

او کنه، خوښه وه اوچت یې کړ، نوم مې ورسره نه و، خو خط یې زما وپېژنده له

موږې چې راکوزه شوه لکه لېونۍ یې یو خوا بل خوا ګرندي ګامونه واخیستل

موږ ورته د شنو بوټو له شا ورکتل زمرک راته و ویل ښه دې ونه کړه، ما هېڅ

ځواب ورنه کړ بس ځانګې ته مې کتل د هغې دیدن له هر منطق نه راته زورور

ښکارېده، حسین چاپېریال و، د مرغانو سندرې، د چینو ورېښمین اهنګ، ابشارونو

او د شپونکي شپېلۍ کاینات یوه دلفریبه نغمه ګرځولې وه. رباب مې په غېږ کې

ونیو د ځانګې سندره مې په کې راواړوله خو دومره ورو چې ایله ما او زمرک

یې احساس کاوه:

دا ګېر چاپېر په غرونو راغله بارانونه یاره

ږلۍ وریږینه

مه ځه دلته شپه وکړه پاتې شه باران دی

غرونه و، سندره وه، بس یو باران نه و خو هغه کمي شاید زما او ځانګې اوښکو

پوره کړی و .

ځښتن یې بار کېښود د ځانګې په ننداره شو، هر چا چې کارونه کول پر خپلو،

خپلو ځایونو ودرېدل داسې حیران و، لکه چې د قیامت ورځ وي لکه لمر چې له

برخه راختلې وي، لکه د څانګې سندره، چې د اسرافیل شپېلۍ وي. پښتنه غرنۍ سیمه د ښځي سندره او هغه هم په دومره لوړ آواز، شپېه په شپېه د څانګې د سندرې سوز ډېرېده او آوواز يې لوړېده تر دې چې د فطرت ټولې سندرې په کې ورکې شوې، موږ سره نزدې یو ځوان لرګي وهل خپل تبر يې په شنه څانګه کې خښ پرېښود سترګې يې سرې شوې داسې ښکارېده چې د څانګې د سندرې ګناه خوند ورکړی او چې سندره ختمه شي نو د ثواب په نیت به څانګه په خپل تبر اندام، اندام کړي ما د خپل زړه درزا ته د رباب د نغمې وزرې جوړولې او د سپین غره په فضا کې مې د څانګې سندرې ته ورغاړې ایسته، له سندرې سره کایناتو نڅا کوله زما پر سر هم چکر راغی، د غره نښترو اتڼ کاوه او هسکې څوکې نڅېدې، پر ځان نه پوهېدم چې له رباب سره مې څه کول ایله بس دومره پوه شوم چې د رباب تار وشلېده او په سترګو مې تیاره شوه او چې بیا مې سترګې وغړولې نو پېښور کې د خیبر هسپتال په ایمرجنسي وارډ کې زمرک او څو تنه ډاکټران زما سرته ولاړ وو.

پای

www.sikaraam.com